KOŠICE

SPRÁVA O STAVE RODINY MESTA KOŠICE

Informácie aktuálne k novembru 2022.

OBSAH

ÚVOD **4**

ANALÝZA DOSTUPNÝCH DÁT O STAVE RODINY, EXISTUJÚCE TRENDY **6**
ZHRNUTIE 7
STAV OBYVATEĽSTVA 8
Počet obyvateľov 8
Index starnutia 9
Priemerný vek 10
SOBÁŠE A ROZVODY 11
Sobáše 11
Rozvody 12
PÔRODY A POTRATY 13
Pôrody 13
Potraty 14
Úhrnná plodnosť 16
VZDELANIE OBYVATEĽOV 16
RODINNÝ STAV 17
PRACOVNÝ TRH 17
CHUDOBA 18
BÝVANIE 19
SOCIÁLNOPRÁVNA OCHRANA DETÍ 20
VYBRANÉ TRESTNÉ ČINY A KRIMINALITA 21

ANALÝZA LEGISLATÍVNYCH MOŽNOSTÍ POMOCI RODINE V SR **22**
ZÁKON O RODINE 23
ZÁKON O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH 24
Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi 24
Finančná pomoc rodinám s deťmi 25
Náhradné výživné 26
Náhradná starostlivosť o dieťa 26
ZÁKON O SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANE DETÍ A O SOCIÁLNEJ KURATELE 26
ZÁKON O OBECNOM ZRIADENÍ 28
ZÁKON O MESTE KOŠICE 29

ANALÝZA ČINNOSTI EXISTUJÚCICH SUBJEKTOV NA ÚZEMÍ MESTA, KTORÉ ZABEZPEČUJÚ AKTIVITY VO VZŤAHU K RODINE **30**

POROVNANIE SYSTÉMU RODINNEJ PODPORY V KRAJINÁCH VYŠEHRADSKEJ ŠTVORKY **32**
ČESKÁ REPUBLIKA 33
MAĎARSKO 35
POĽSKO 36
POROVNANIE VÝDAVKOV NA RODINY A ÚHRNNÁ PLODNOSŤ V KRAJINÁCH V4 36

RÁMCOVÝ NÁVRH MOŽNOSTÍ ZLEPŠENIA STAVU RODINY **38**

BIBLIOGRAFIA **44**

PRÍLOHA 1 SOCIÁLNE SLUŽBY POSKYTOVANÉ JEDNOTLIVÝMI POSKYTOVATEĽMI NA ÚZEMÍ MESTA KOŠICE **45**

PRÍLOHA 2 SUBJEKTY SO SÍDLOM NA ÚZEMÍ MESTA KOŠICE S PLATNOU AKREDITÁCIOU MPSVAR **48**

ÚVOD

Táto správa bola spracovaná z dôvodu naplnenia cieľa 10 (Realizovať systematickú prevenciu zdravia a včasnú intervenciu predchádzania vzniku krízových situácií u jednotlivcov a v rodinách) Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Košice a jeho funkčnej oblasti 2022-2027, ktorý bol schválený poslancami Mestského zastupiteľstva v Košiciach dňa 16. decembra 2021. V správe sú analyzované existujúce dostupné dáta o stave rodiny najmä zo zdrojov Štatistického úradu SR, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Policajného zboru SR, dáta z posledného sčítania obyvateľov a dáta Eurostatu. Hlavné zistenia analýzy dát sú v zhrnutí.

Ďalšou časťou správy je stručná analýza legislatívnych možností pomoci rodine, vychádzajúca najmä zo Zákona o rodine, Zákona o sociálnych službách a Zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Zhodnotená je aj činnosť existujúcich subjektov verejného aj súkromného sektora pôsobiace na území mesta Košice, ktoré realizujú aktivity vo vzťahu ku rodine. V správe sú ďalej porovnané systémy rodinnej politiky v krajinách Vyšehradskej štvorky (Maďarsko, Poľsko, Česká republika).

Súčasťou procesu prípravy tejto správy boli aj rozhovory s vybranými zástupcami organizácií a subjektov, ktoré sa venujú rodine v Košiciach. Ich najdôležitejšie poznatky, zistenia, návrhy a inšpirácie sú zhrnuté v správe ako východisko pre formulovanie vlastnej koncepcie rodinnej politiky mesta Košice ako ďalšej schválenej aktivity cieľa 10 Programu rozvoja mesta Košice.

ANALÝZA DOSTUPNÝCH DÁT O STAVE RODINY, EXISTUJÚCE TRENDY

ZHRNUTIE

Počet obyvateľov mesta Košice dlhodobo mierne klesá. Obyvateľstvo mesta starne, index starnutia je vyšší ako v Bratislave aj ako priemer na Slovensku, index starnutia je vyšší u žien ako u mužov. Priemerný vek obyvateľov v meste Košice stúpol za posledných dvadsať rokov o takmer 7 rokov a je o cca 1,5 roka vyšší ako na Slovensku. (44,22 voči 42,89 v roku 2021)

Počet sobášov v meste Košice sa drží dlhodobo na zhruba rovnakej úrovni, priemerný vek snúbencov sa v meste zvyšuje, rovnako u mužov ako aj u žien. Nárast bol zhruba päť rokov rovnako u mužov aj u žien, u mužov bol v roku 2021 priemerný vek 35,77 rokov a u žien 32,75 rokov. V Bratislave je priemerný vek snúbencov u mužov aj žien vyšší, na Slovensku zase nižší. Počet rozvodov v meste klesá, v roku 2001 bolo rozvedené každé druhé manželstvo bolo, v roku 2021 to bolo už len zhruba každé tretie manželstvo. V Bratislave bol za to isté obdobie ešte výraznejší pokles. Priemerná dĺžka trvania manželstva sa mierne zvyšuje, v roku 2001 to bolo v meste Košice 13,4 rokov a v roku 2021 14,2 rokov, na Slovensku aj v Bratislave sú podobné hodnoty.

Počet živonarodených detí ročne je za posledných 20 rokov na zhruba rovnakej úrovni, mimo manželstva sa rodí stále viac detí, v roku 2001 to bolo v Košiciach zhruba každé štvrté dieťa, v roku 2021 to bolo už každé tretie dieťa. Priemerný vek prvorodičky sa zvyšuje, za posledných dvadsať rokov sa v meste Košice zvýšil o viac ako štyri roky z 25,17 na 29,52 rokov. Na Slovensku je priemerný vek prvorodičky zruba o jeden rok nižší, v Bratislave zase o cca dva roky vyšší.

V meste klesol počet potratov za posledných dvadsať rokov zhruba na štvrtinu, na Slovensku klesol na cca polovicu. V mestách klesá počet potratov rýchlejšie ako na vidieku. Počet potratov na 100 narodených detí bol v roku 2021 v meste Košice 13,89, v meste Bratislava 15,65 a na Slovensku 20,65.

Na jedného slobodného obyvateľa je podobne ako na Slovensku zhruba jeden ženatý resp. vydatá, rozvedených je zhruba jeden z 10 obyvateľov mesta a vdovcov resp. vdov je cca jeden z 15 obyvateľov mesta. Štruktúra vzdelania obyvateľov mesta Košice je lepšia ako je priemer na Slovensku.

Počet detí, pre ktoré boli vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately je stále vysoký aj keď za posledných päť rokov trochu klesá. Naopak počet prípadov výkonu funkcie kolízneho opatrovníka, ktorý vykonáva Úrad práce stále stúpa (nárast za posledných päť rokov je cca 20%). Počet prípadov trestných činov pod vplyvom omamných a psychotropných látok (vrátane drog) dlhodobo stúpa, rovnako je to v prípade mravnostnej kriminality.

STAV OBYVATEĽSTVA

Počet obyvateľov

Vývoj počtu obyvateľov mesta Košice je charakterizovaný trendom medziročného poklesu obyvateľov, ako ukazuje nasledujúci graf.

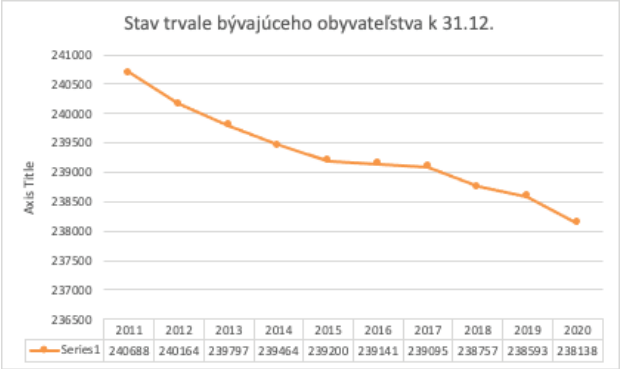

Zdroj: Datacube ŠU SR

Stav v jednotlivých mestských častiach bol taký, že vo veľkých mestských častiach počet obyvateľov klesal a v malých častiach zase stúpal. Výnimkou bola mestská časť Košice – Staré mesto, kde počet obyvateľov za posledných 10 rokov stúpol o 263 obyvateľov, čo je 1,28%, v porovnaní s rokom 2001 však počet obyvateľov klesol. Najväčší pokles v absolútnych číslach zaznamenala mestská časť Košice-KVP, pokles medzi rokmi 2011 a 2020 bol o 1970 obyvateľov, čo je -7,81%. (oproti roku 2001 to bolo o 2545 obyvateľov, -9,87%). A najväčší nárast bol v mestskej časti Košice-Krásna medzi rokmi 2001 a 2020 vo výške 1600 obyvateľov čo je 35,55% vo vzťahu k roku 2011. (oproti roku 2001 to bolo 2643 obyvateľov, čo je 76,43%). Najväčší percentuálny nárast zaznamenala mestská časť Lorinčík, medzi rokmi 2020 a 2001 to bolo vo výške 148,74%, v absolútnych číslach to bol nárast o 531 obyvateľov.

		2001	2011	2020	2020 vs. 2011	Percent	2020 vs. 2001	Percent
Košice I	Kavečany	1 020	1 192	1 377	185	16%	357	35,00%
	Ťahanovce	1 803	2 407	2 538	131	5%	735	40,77%
	Sever	20 256	20 348	20 152	-196	-1%	-104	-0,51%
	Staré Mesto	22 062	20 598	20 861	263	1%	-1 201	-5,44%
	Sídlisko Ťahanovce	22 692	23 264	21 748	-1 516	-7%	-944	-4,16%
	Džungľa	443	668	745	77	12%	302	68,17%
Košice II	Lorinčík	357	468	888	420	90%	531	148,74%
	Pereš	1 037	1 547	2 087	540	35%	1 050	101,25%
	Myslava	1 623	2 019	2 540	521	26%	917	56,50%
	Západ	40 859	40 695	39 410	-1 285	-3%	-1 449	-3,55%
	Šaca	4 786	5 676	6 032	356	6%	1 246	26,03%
	Poľov	1 071	1 109	1 217	108	10%	146	13,63%
	Sídlisko KVP	25 798	25 223	23 253	-1 970	-8%	-2 545	-9,87%
	Luník IX	4 427	6 094	6 689	595	10%	2 262	51,10%
Košice III	Dargovských hrdinov	28 408	27 424	25 578	-1 846	-7%	-2 830	-9,96%
	Košická Nová Ves	2 272	2 580	2 957	377	15%	685	30,15%
Košice IV	Barca	3 025	3 380	3 734	354	10%	709	23,44%
	Šebastovce	587	663	758	95	14%	171	29,13%
	Krásna	3 458	4 501	6 101	1 600	36%	2 643	76,43%
	Nad jazerom	25 055	25 679	24 215	-1 464	-6%	-840	-3,35%
	Juh	23 515	23 461	22 571	-890	-4%	-944	-4,01%
	Vyšné Opátske	1 482	1 692	2 687	995	59%	1 205	81,31%
	Mesto Košice	236 036	240 688	238 138	-2 550	-1%	2 102	0,89%

Prognóza vývoja obyvateľov do roku 2040 taktiež poukazuje na pokles obyvateľov mesta Košice, ako vidieť z nasledujúcej tabuľky.

Okres	2025	2030	2035	2040	Očakávaný trend
Košice I	65 166	63 369	63 264	62 080	pokles
Košice II	79 939	77 971	76 980	76 887	pokles
Košice III	27 899	27 191	26 650	26 108	pokles
Košice IV	59 614	59 315	58 846	58 350	pokles
Spolu	232 618	227 846	225 740	223 425	pokles

Zdroj: Šprocha, Vaňo, Bleha, 2019

Index starnutia

Populácia mesta starne rýchlym tempom. V roku 2001 pripadalo na 100 obyvateľov mladších ako 15 rokov len 53 obyvateľov starších ako 65 rokov, v roku 2021 to bolo už 128 obyvateľov, na Slovensku to bolo 108 obyvateľov, v Bratislave 123 obyvateľov. Veľké rozdiely sú medzi mužmi a ženami, u mužov bol v roku 2021 v meste Košice počet obyvateľov 65+ na 15- len 98, u žien až 159.

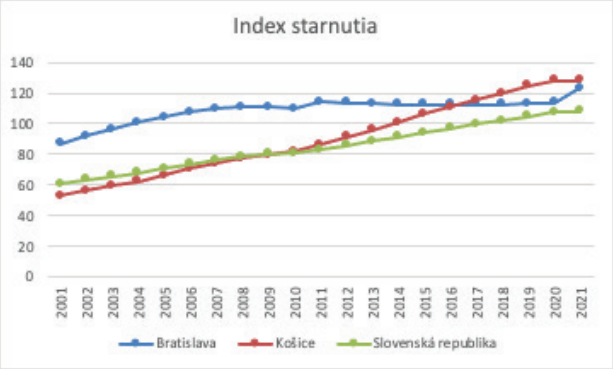

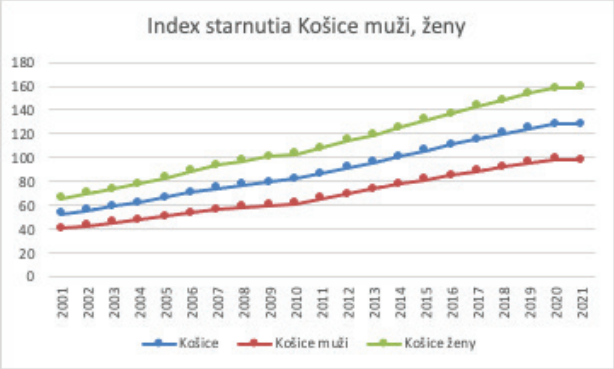

Zdroj: Datacube, ŠU SR

V roku 2021 mali najvyšší index starnutia mestské časti Juh (224,53), Staré mesto (185,13) a Nad Jazerom (167,46). Najnižší index starnutia v roku 2021 mali mestské časti Luník IX (8,12), Džungľa (42,62) a Lorinčík (42,62). Vývoj indexu je možné vidieť po. Okresoch na nasledujúcich grafoch.

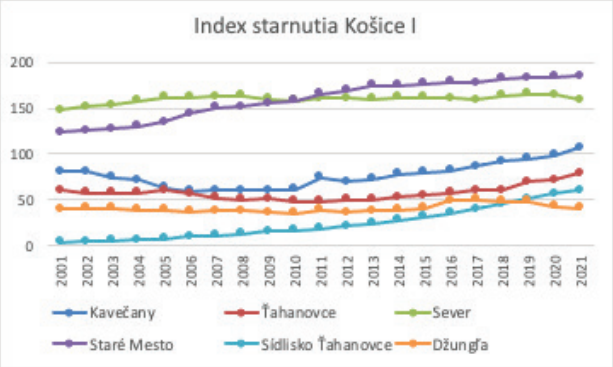

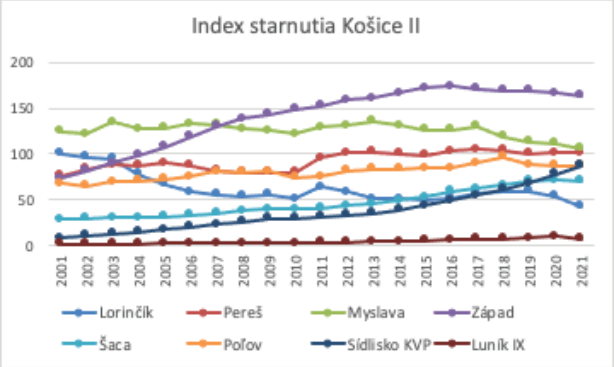

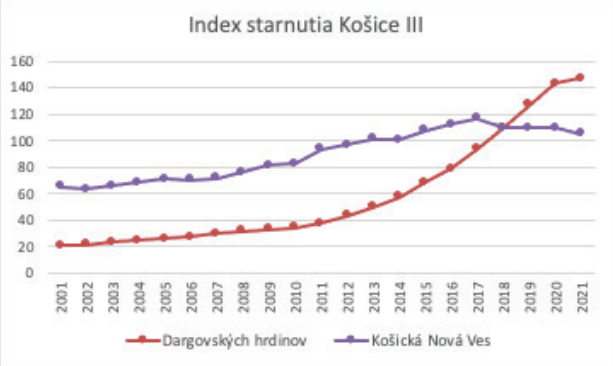

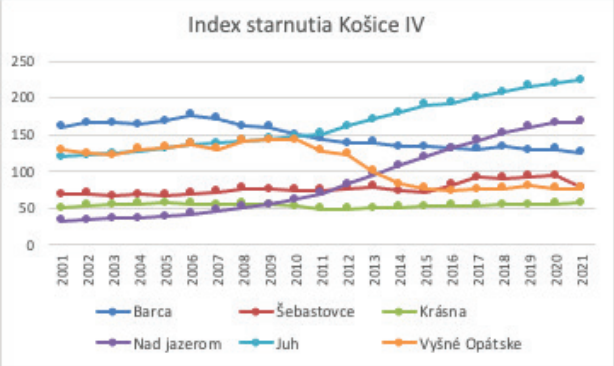

Zdroj: Datacube ŠU SR

Priemerný vek

Priemerný vek obyvateľov v meste Košice stúpol za posledných dvadsať rokov o takmer 7 rokov. V roku 2001 bol v meste priemerný vek 37,36 rokov a v roku 2021 to bolo 44,22 rokov. Na Slovensku bol vzostup za to isté obdobie o cca päť rokov, v Bratislave o štyri roky. Rozdiel priemerného veku v mestách oproti vidieku bol v roku 2021 cca tri roky.

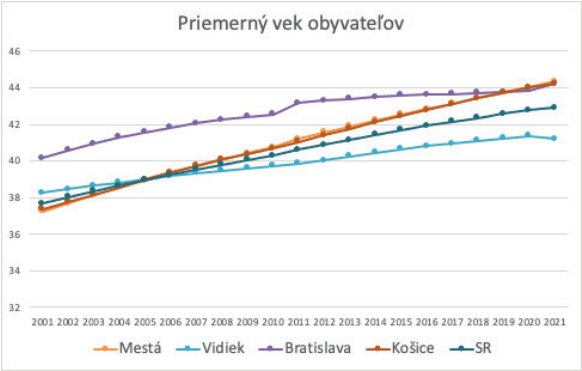

Zdroj: Datacube ŠU SR

Situácia v jednotlivých mestských častiach je nasledovná: priemerný vek obyvateľov sa najviac zvýšil v mestských častiach sídlisko Ťahanovce (o 12,76 rokov čo je 47,38%), sídlisko KVP (o 11,81 rokov, čo je 39,26%) a Dargovských hrdinov (o 9,65 roka, čo je 29,2%). Priemerný vek sa znížil v troch mestských častiach: Lorinčík (-2,42 rokov, t.j. -6,38%), Vyšné Opátske (-1,99 roku, -4,79%) a Barca (-0,16 roku, t.j. -0,37%), viď nasledujúca tabuľka.

		2001	2011	2021	2020 vs. 2011	Percent	2020 vs. 2001	Percent
Košice I	Kavečany	37,61	38,99	41,14	2,15	5,51%	3,53	9,39%
	Ťahanovce	35,07	35,28	39,01	3,73	10,57%	3,94	11,23%
	Sever	42,12	43,64	44,53	0,89	2,04%	2,41	5,72%
	Staré Mesto	41,28	43,83	45,61	1,78	4,06%	4,33	10,49%
	Sídlisko Ťahanovce	26,93	33,62	39,69	6,07	18,05%	12,76	47,38%
	Džungľa	32,64	33,02	34,25	1,23	3,73%	1,61	4,93%
Košice II	Lorinčík	37,96	37,77	35,54	-2,23	-5,90%	-2,42	-6,38%
	Pereš	37,61	40,66	41,64	0,98	2,41%	4,03	10,72%
	Myslava	41,65	41,78	42,08	0,30	0,72%	0,43	1,03%
	Západ	39,05	42,35	44,66	2,31	5,45%	5,61	14,37%
	Šaca	32,22	34,38	38,21	3,83	11,14%	5,99	18,59%
	Poľov	36,74	38,75	40,09	1,34	3,46%	3,35	9,12%
	Sídlisko KVP	30,08	36,81	41,89	5,08	13,80%	11,81	39,26%
	Luník IX	20,97	22,99	26,18	3,19	13,88%	5,21	24,85%
Košice III	Dargovských hrdinov	33,05	38,33	42,7	4,37	11,40%	9,65	29,20%
	Košická Nová Ves	37,06	39,74	40,76	1,02	2,57%	3,70	9,98%
Košice IV	Barca	43,19	43,12	43,03	-0,09	-0,21%	-0,16	-0,37%
	Šebastovce	36,82	38,18	39,27	1,09	2,85%	2,45	6,65%
	Krásna	34,96	35,54	36,84	1,30	3,66%	1,88	5,38%
	Nad jazerom	35,86	39,3	43,49	4,19	10,66%	7,63	21,28%
	Juh	41,02	43,8	46,68	2,88	6,58%	5,66	13,80%
	Vyšné Opátske	41,53	42,06	39,54	-2,52	-5,99%	-1,99	-4,79%
	Mesto Košice	37,36	40,67	44,22	3,55	8,73%	6,86	18,36%

Zdroj: Datacube, ŠU SR

Prognóza priemerného veku obyvateľov do roku 2040 poukazuje na rast, ako vidieť z nasledujúcej tabuľky.

Prognóza priemerného veku obyvateľstva					
Okres	2025	2030	2035	2040	Očakávaný trend
Košice I	44,3	46,13	47,99	49,65	rast
Košice II	43,06	44,67	46,24	47,59	rast
Košice III	44,96	47,08	48,84	50,14	rast
Košice IV	45,04	46,45	47,59	48,46	rast

Zdroj: Šprocha, Vaňo, Bleha, 2019

SOBÁŠE A ROZVODY

Sobáše

Počet sobášov v meste Košice sa drží dlhodobo na zhruba rovnakej úrovni, ako vidieť z nasledujúceho grafu, v Bratislave bol v rokoch 2013-2018 mierny nárast. Hrubá miera sobášnosti, čo je počet sobášov na 1 000 obyvateľov je v meste 4,52, na Slovensku aj v Bratislave je vyššia (4,85 resp. 5,02).

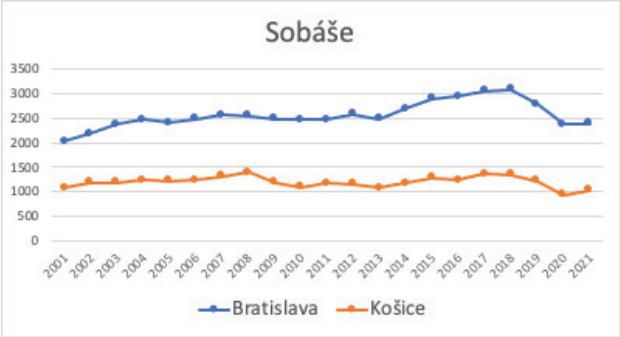

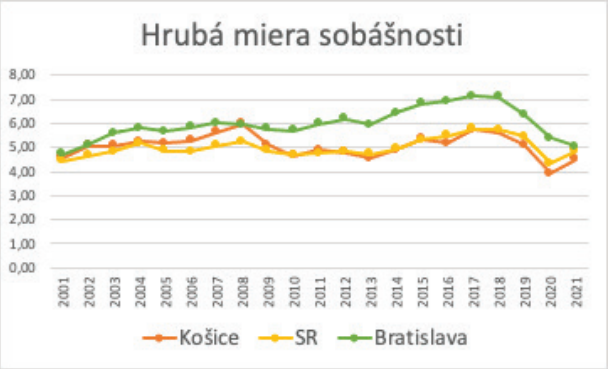

Zdroj: Datacube ŠU SR

Priemerný vek snúbencov sa zvyšuje, za posledných dvadsať rokov sa v Košiciach u mužov zvýšil z 30,38 rokov (2001) na 35,77 rokov (2021), čo je nárast o cca 18%. Priemerný vek snúbencov mužov je na Slovensku nižší a v Bratislave vyšší ako v meste Košice. U žien bol priemerný vek snúbenky v meste Košice 27,41 rokov (2001) a 32,75 rokov (2021). Rovnako ako u mužov je priemerný vek snúbenky na Slovensku nižší a v Bratislave vyšší.

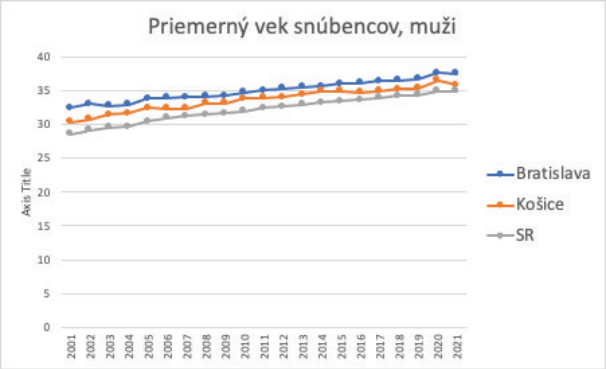

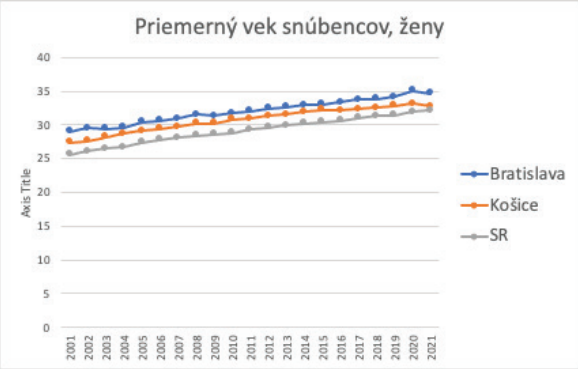

Zdroj: Datacube ŠU SR

Priemerný vek vzájomne slobodných snúbencov, teda tých, ktorí obaja vstupujú do manželstva prvýkrát je o niečo nižší. V Košiciach bol u mužov rozdiel 3,34 rokov a už žien 2,91 rokov v prospech vzájomne slobodných snúbencov.

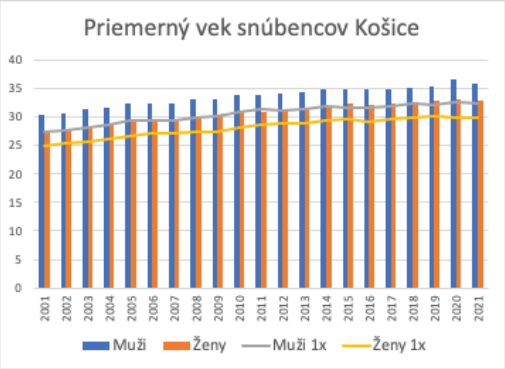

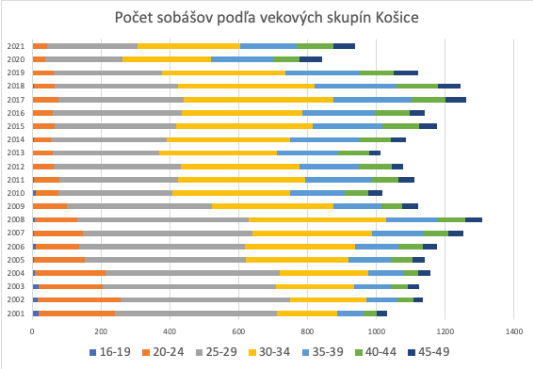

Zdroj: Datacube ŠU SR

Rozvody

Počet rozvodov v meste Košice za posledných dvadsať rokov klesá, rovnako aj v Bratislave. V roku 2001 bolo v meste Košice 535 rozvodov, v roku 2021 už len 348, čo je pokles o cca 35%. V Bratislave bol za to isté obdobie ešte výraznejší pokles.

Na 100 sobášov bolo v roku 2001 v meste Košice 49,54 rozvodov, čo znamená, že každé druhé manželstvo bolo rozvedené, v roku 2021 to bolo 33,85 rozvodov, čo je zhruba každé tretie manželstvo rozvedené. Hodnoty indexu bolo v roku 2021 o niečo málo lepšie v meste Bratislava aj na Slovensku. Priemerná dĺžka trvania manželstva sa mierne zvyšuje, v roku 2001 to bolo v meste Košice 13,4 rokov a v roku 2021 14,2 rokov, na Slovensku aj v Bratislave sú podobné hodnoty.

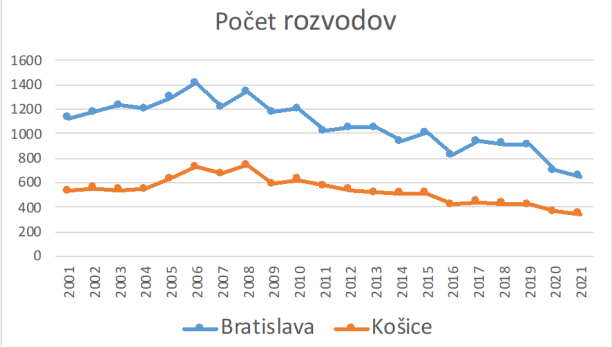

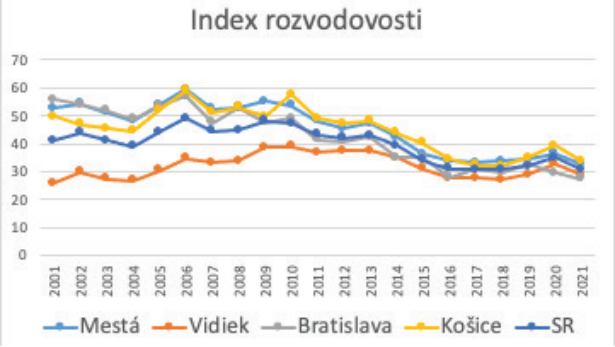

Zdroj: Datacube ŠU SR

Za hlavnú príčinu rozpadu manželstva uvádzajú v rozvodovom konaní aj muži aj ženy „rozdielnosť pováh, názorov a záujmov“. Na druhom mieste sú „ostatné príčiny a na treťom nevera rovnako u mužov ako u žien. Alkoholizmus ako ďalšia z príčin je u mužov omnoho častejšie sa vyskytujúci ako u žien. Takmer identická je situácia na Slovensku, v meste Bratislava je dominujúcou príčinou „rozdielnosť pováh, názorov a záujmov“, ostatné príčiny sú slabšie zastúpené.

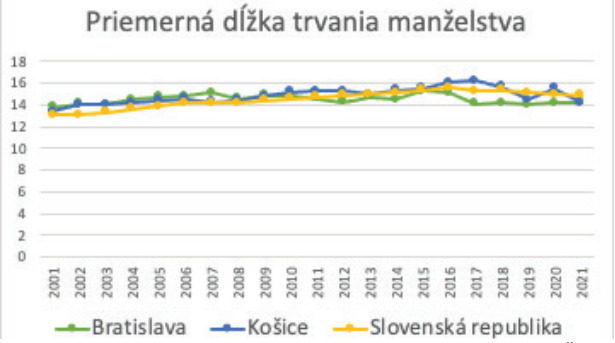

Zdroj: Datacube ŠU SR

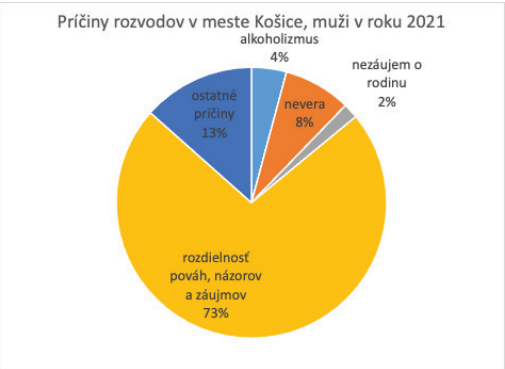

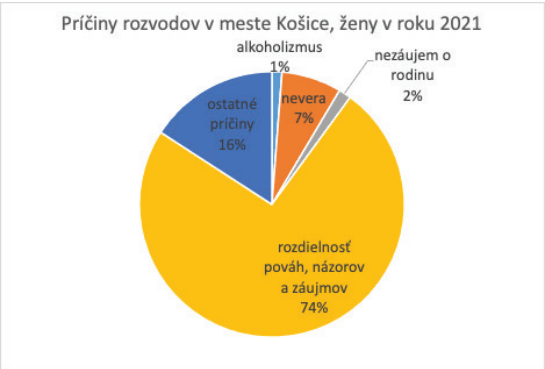

Zdroj: Datacube ŠU SR

PÔRODY A POTRATY

Pôrody

Živonarodení

Počet živo narodených detí je v meste zhruba na rovnakej úrovni, v roku 2001 sa v meste narodilo 2 200 detí (na 1000 obyvateľov je to 9,32 detí) a v roku 2021 to bolo 2 273 detí (9,54 detí na 1000 obyvateľov). Aby sme to mohli porovnať so situáciou na Slovensku a v Bratislave, potrebujeme počet narodených detí vyjadriť vo vzťahu k počtu obyvateľov, čo je tzv. hrubá miera živorodenosti. Na Slovensku bola táto miera v roku 2021 v hodnote 10,39, v Bratislave to bolo 11,07. Hlavne vo vzťahu ku Bratislave má v meste Košice hrubá miera živorodenosti počas posledných 20 rokov horší vývoj, ako vidieť z nasledujúceho grafu.

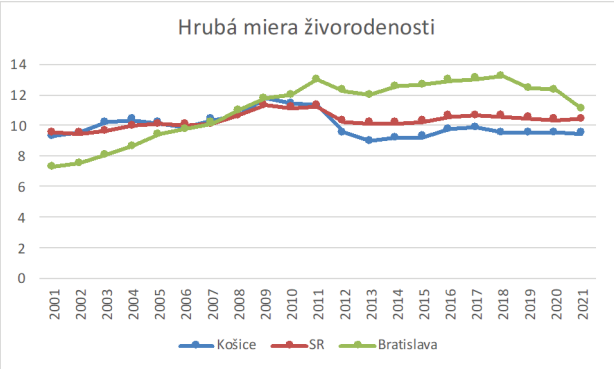

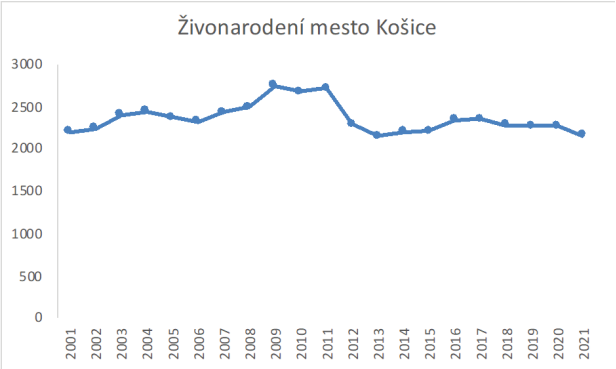

Zdroj: Datacube ŠU SR

V mestských častiach je situácia rôzna, v niektorých sa počet narodených za posledných 20 rokov detí zvyšuje, v niektorých zase znižuje. Najväčší pokles v počet živonarodených detí za posledných 20 rokov bol v mestských častiach Nad jazerom, sídlisko Ťahanovce a Šaca, najväčší nárast zase v mestských častiach sídlisko KVP, Západ a Myslava. Podrobné údaje sú v nasledujúcej tabuľke.

Okres	Mestská časť	2001	2011	2021	2021 vs. 2011	2021 vs 2001
Košice I	Kavečany	7	5	15	10	8
	Ťahanovce	32	26	18	-8	-14
	Sever	159	179	159	-20	0
	Staré Mesto	173	217	174	-43	1
	Sídlisko Ťahanovce	220	234	184	-50	-36
	Džungľa	7	13	15	2	8
Košice II	Lorinčík	0	6	8	2	8
	Pereš	9	9	17	8	8
	Myslava	10	16	28	12	18
	Západ	343	436	366	-70	23
	Šaca	87	67	56	-11	-31
	Poľov	9	10	13	3	4
	Sídlisko KVP	182	266	228	-38	46
	Luník IX	151	198	136	-62	-15
Košice III	Dargovských hrdinov	253	408	232	-176	-21
	Košická Nová Ves	26	26	36	10	10
Košice IV	Barca	22	23	26	3	4
	Šebastovce	9	7	9	2	0
	Krásna	49	54	74	20	25
	Nad jazerom	264	269	159	-110	-105
	Juh	179	236	176	-60	-3
	Vyšné Opátske	9	12	26	14	17

Zdroj: Datacube ŠU SR

Pôrody mimo manželstva

Mimo manželstva sa rodí stále viac detí, v roku 2001 to bolo v Košiciach zhruba každé štvrté dieťa, v roku 2021 to bolo už každé tretie dieťa. V porovnaní s Bratislavou sme na tom trochu horšie, ale v porovnaní so situáciou na Slovensku je mesto Košice lepšie ako vidieť z nasledujúceho grafu.

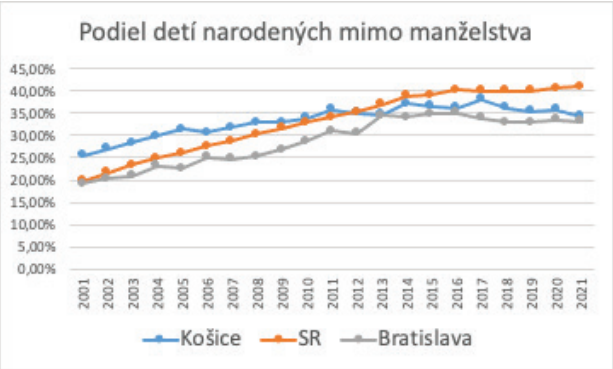

Zdroj: Datacube ŠU SR

Priemerný vek provorodičky

Priemerný vek prvorodičky sa zvyšuje, za posledných dvadsať rokov sa v meste Košice zvýšil o viac ako štyri roky z 25,17 na 29,52 rokov. Na Slovensku je priemerný vek prvorodičky zruba o jeden rok nižší, v Bratislave zase o cca dva roky vyšší.

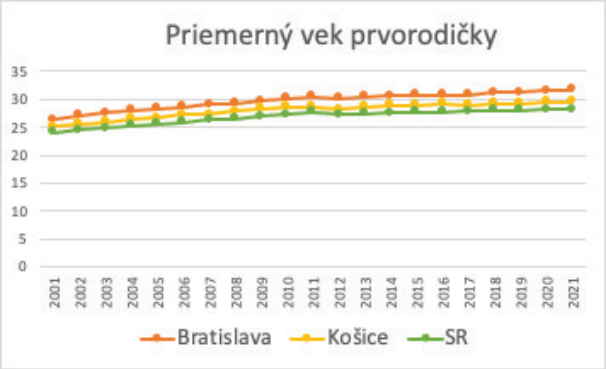

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bratislava	26,44	27,1	27,58	27,99	28,39	28,71	29,06	29,32	29,71	30,23	30,47	30,23	30,44	30,64	30,83	30,83	30,84	31,27	31,32	31,54	31,7
Košice	25,17	25,67	25,95	26,45	26,72	27,29	27,23	27,88	28,34	28,58	28,69	28,21	28,65	28,93	28,9	29,21	28,92	29,34	29,34	29,61	29,52
SR	24,14	24,53	24,88	25,26	25,66	25,97	26,3	26,59	26,95	27,31	27,78	27,29	27,43	27,61	27,73	27,78	27,84	27,98	28,09	28,16	28,26
Okres Košice I	26,03	26,42	26,57	27,41	27,82	28,14	28,59	28,48	28,47	28,79	28,59	28,71	28,74	29,28	29,21	29,28	28,98	29,83	29,51	29,98	30,06
Okres Košice II	24,87	25,36	25,6	25,66	25,48	26,47	25,98	26,66	27,87	28,04	27,82	27,3	27,92	28,14	28,15	28,57	28,7	28,51	28,83	29,21	28,98
Okres Košice III	24,65	24,62	24,97	25,46	26,19	27,1	27,23	28,14	28,1	28,89	29,76	28,95	29,09	29,39	29,39	29,94	29,48	30,37	30,26	29,73	29,92
Okres Košice IV	24,98	25,89	26,29	26,85	27,68	27,48	27,9	28,97	29,01	28,92	29,48	28,55	29,65	29,39	29,54	29,73	28,9	29,56	29,51	29,75	29,47

Zdroj: Datacube ŠU SR

Potraty

Počet potratov na Slovensku za posledných dvadsať rokov klesol na cca polovicu. V mestách klesá počet potratov rýchlejšie ako na vidieku. V meste Košice klesol počet potratov viac ako štvornásobne, z 1381 potratov v roku 2001 na 301 v roku 2021. V Bratislave klesol počet potratov o viac ako polovicu podobne ako na Slovensku. Počet potratov na 100 narodených detí bol v roku 2021 v meste Košice 13,89, v meste Bratislava 15,65 a na Slovensku 20,65.

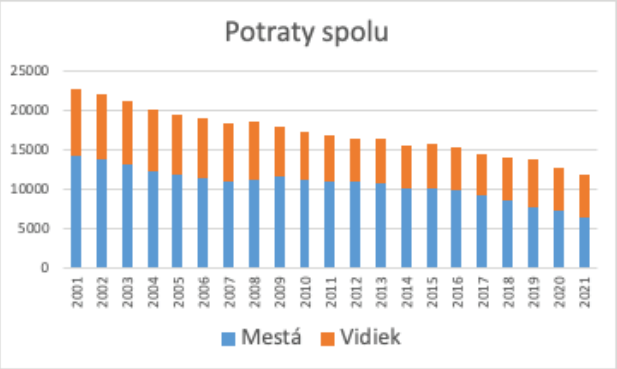

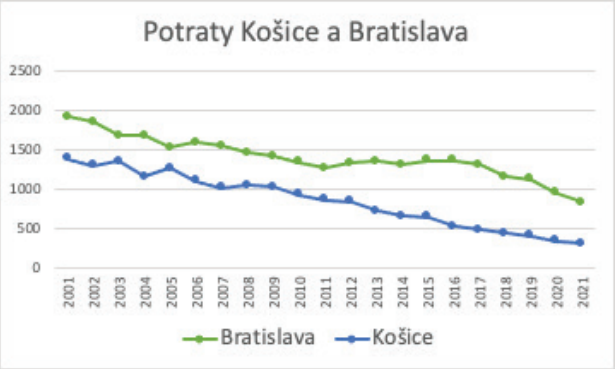

Zdroj: Datacube ŠU SR

Nasledujúci graf zobrazuje index potratovosti, čo je počet potratov na 100 narodených detí v meste Bratislava, v meste Košice a na Slovensku.

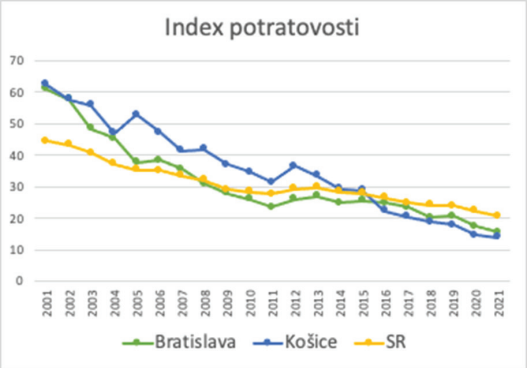

Zdroj: Datacube ŠU SR

Podiel spontánnych potratov vo vzťahu k celkovému počtu v meste Košice stúpol zo 16,36% v roku 2001 na 72,09% v roku 2021. Podobný vývoj možno pozorovať aj na Slovensku a v meste Bratislava.

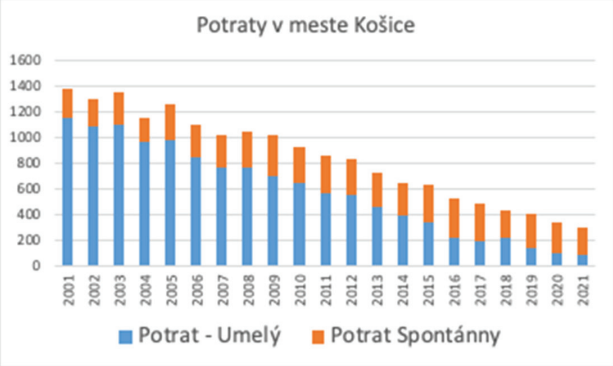

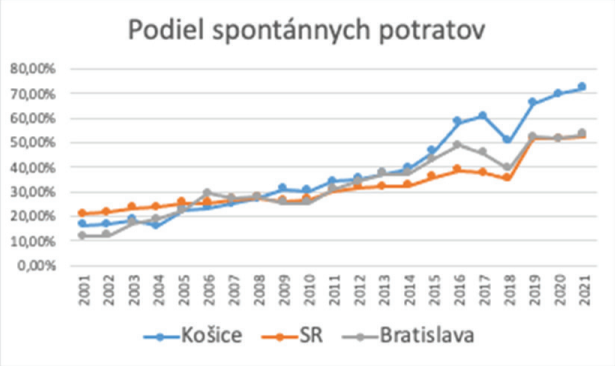

Zdroj: Datacube ŠU SR

Najviac potratov žien bolo v roku 2021 vykonaných vo vekovej skupine 30 až 34 rokov, v meste Bratislava to bolo 33,58%, v meste Košice 25,91% a na Slovensku 25,54%. Rozloženie počtu potratov medzi jednotlivé vekové skupiny je uvedená na nasledujúcom grafe. V meste Košice je toto rozloženie zhruba rovnaké ako je to na Slovensku, v Bratislave je malý posun smerom k vyšším vekovým skupinám, čo je v korelácii aj s tým že priemerný vek snúbencov bol v roku 2021 v Bratislave vyšší ako v meste Košice a na Slovensku. V roku 2001 bolo rozloženie počtu potratov v jednotlivých vekových skupinách zhruba rovnaké v Košiciach, Bratislave aj na Slovensku.

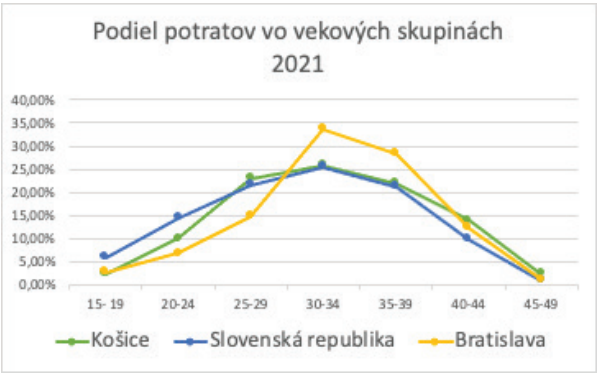

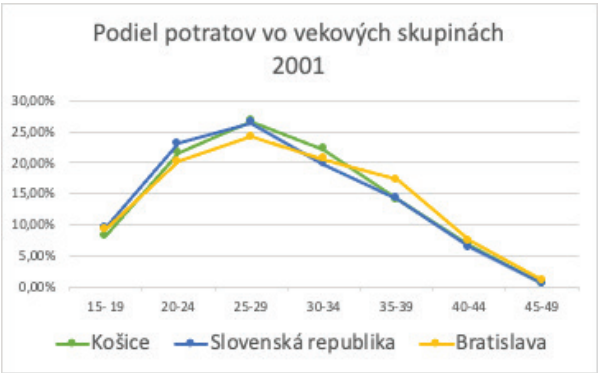

Zdroj: Datacube ŠU SR

Počet aj podiel potratov bol v roku 2001 bol najvyšší vo vekovej kategórii 25 až 29 rokov na všetkých troch porovnávaných územiach.

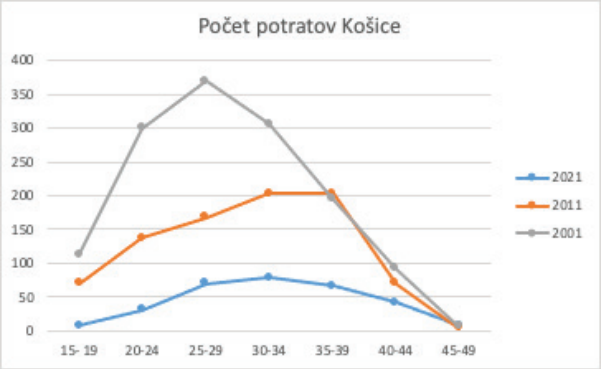

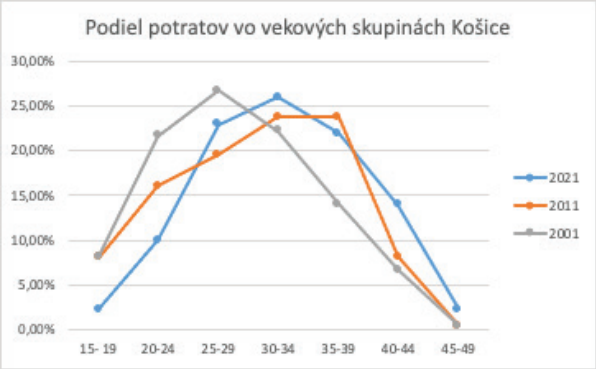

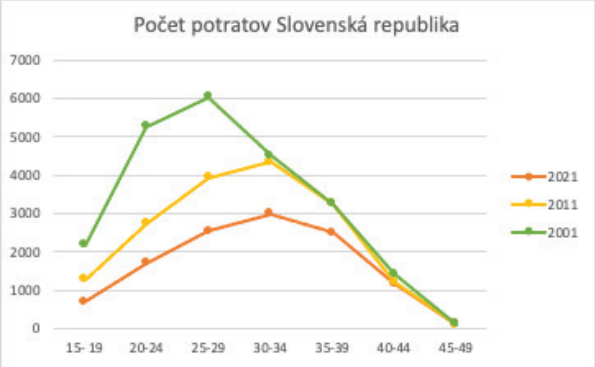

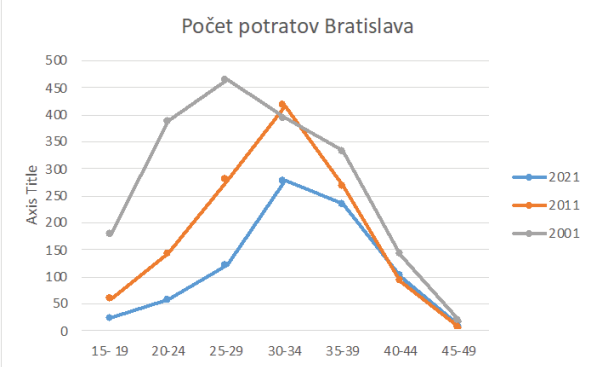

Zdroj: Datacube ŠU SR

Úhrnná plodnosť

Úhrnná plodnosť je definovaná ako priemerný počet detí, pripadajúcich na jednu ženu počas jej reprodukčného obdobia (15-49 rokov). Rozloženie tohto ukazovateľa podľa štatistických regiónov NUTS 2 Slovenska je zobrazené na druhom grafe. Najvyššiu úhrnnú plodnosť malo v roku 2020 Východné Slovensko vo výške 1,73 detí na jednu ženu a najnižšiu Západné Slovensko – 1,4. Podľa informácie zo ŠÚ SR dosiahla úhrnná plodnosť žien v meste Košice v roku 2020 hodnotu 1,4 a v roku 2021 vzrástla na 1,43 dieťaťa.

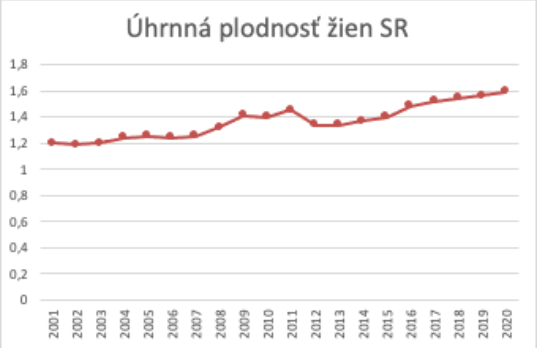

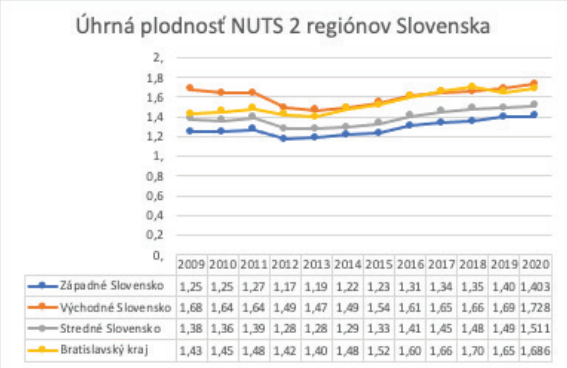

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Západné Slovensko	1,25	1,25	1,27	1,17	1,19	1,22	1,23	1,31	1,34	1,35	1,40	1,403
Východné Slovensko	1,68	1,64	1,64	1,49	1,47	1,49	1,54	1,61	1,65	1,66	1,69	1,728
Stredné Slovensko	1,38	1,36	1,39	1,28	1,28	1,29	1,33	1,41	1,45	1,48	1,49	1,511
Bratislavský kraj	1,43	1,45	1,48	1,42	1,40	1,48	1,52	1,60	1,66	1,70	1,65	1,686

Zdroj: Datacube, Eurostat

VZDELANIE OBYVATEĽOV

Na základe údajov zo sčítania obyvateľov 2021 je štruktúra vzdelania obyvateľov mesta Košice lepšia ako je priemer na Slovensku. Vo všetkých košických okresoch je nižší podiel obyvateľov bez ukončeného vzdelania (osoby vo veku 0-14 rokov), obyvateľov so základným vzdelaním a tiež obyvateľov so streným odborným vzdelaním bez maturity. Všetky okresy majú vyšší podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním (okrem okresu Košice II), s vyšším odborným vzdelaním a s vysokoškolským vzdelaním. Najvyšší podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním má okres Košice I (32,02%), oproti podielu na Slovensku (18,38%) je to takmer dvakrát viac.

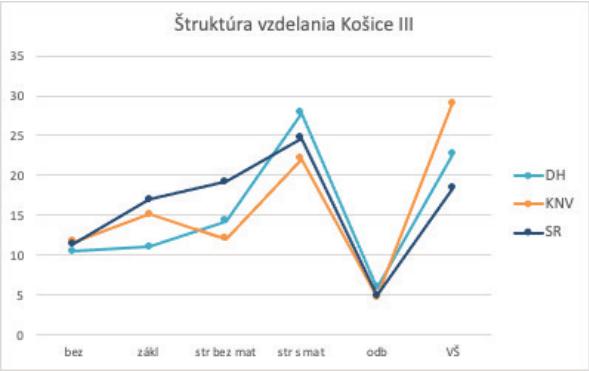

Z mestských častí majú najvyšší podiel VŠ vzdelania mestské časti Košice-Staré mesto (37,08%), Vyšné Opátske (35,47%) a Pereš (34,82%). Najnižší podiel VŠ vzdelania majú mestské časti Luník IX (0,06%), Džungľa (11,6%) a Ťahanovce (17,29%).

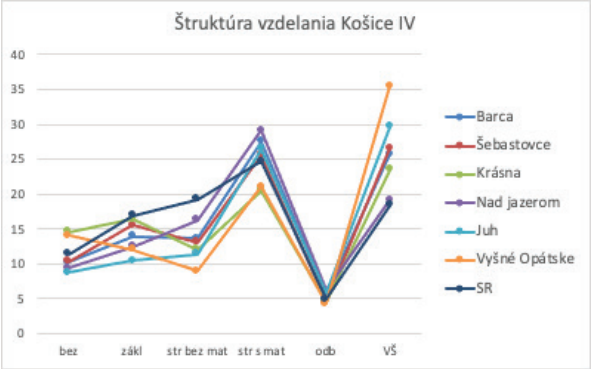

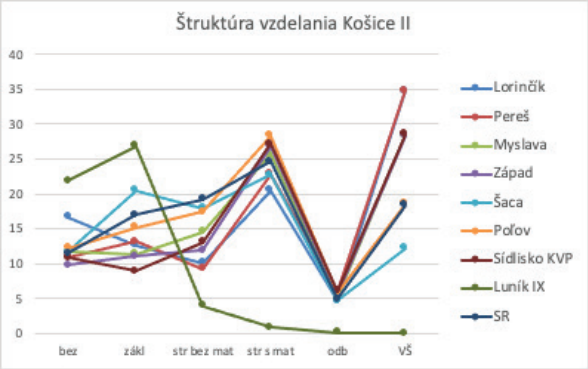

Zdroj: SODB2021

ROODINNÝ STAV

Štruktúra obyvateľov podľa rodinného stavu je vo všetkých okresoch mesta Košice približne rovnaká – na jedného slobodného obyvateľa je zhruba jeden ženatý resp. vydatá obyvateľ (-ľka). Rozvedených je zhruba jeden z 10 obyvateľov mesta a vdovcov resp. vdov je cca jeden z 15 obyvateľov mesta. Veľmi podobná štruktúra je aj na Slovensku.

V mestských častiach má inú štruktúru obyvateľov podľa rodinného stavu mestská časť Luník IX, kde je 81,48% slobodných obyvateľov a len 14,71% ženatých resp. vydatých.

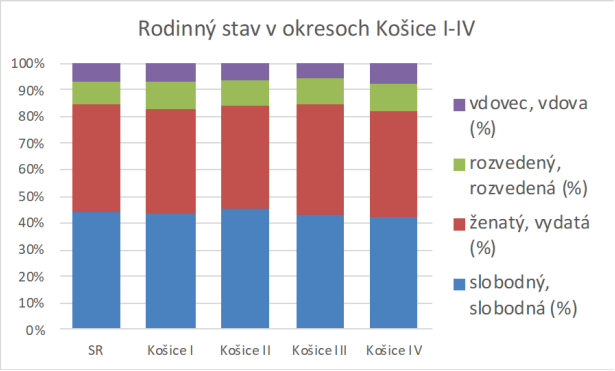

Zdroj: SODB2021

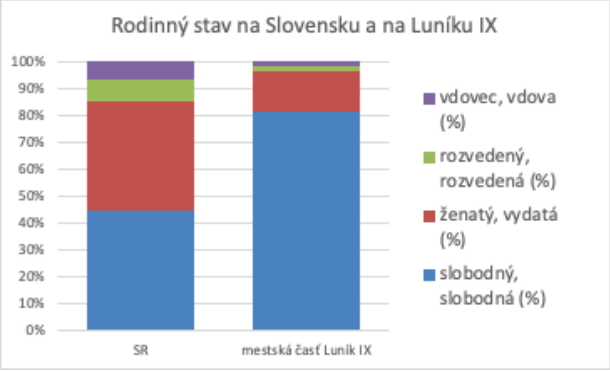

Zdroj: SODB2021

PRACOVNÝ TRH

Miera nezamestnanosti je u žien vyššia vo všetkých okresoch mesta Košice. Najvyššia miera u žien bola v roku 2021 v okrese Košice II, najnižšia miera bola v okrese Košice III.

Tab.: Vývoj miery nezamestnanosti v %

	2017		2018		2019		2020		2021	
	celkom	ženy	celkom	ženy	celkom	ženy	celkom	ženy	celkom	ženy
Košice I	5,39	6,48	4,11	4,65	4,01	4,74	6,04	6,38	5,57	6,03
Košice II	5,53	6,67	4,27	5,13	4,51	5,23	6,72	7,20	5,52	6,07
Košice III	3,87	4,96	3,13	3,88	2,88	3,48	4,49	4,81	4,08	4,49
Košice IV	4,51	5,35	3,38	3,99	3,14	3,65	5,43	5,92	4,99	5,48

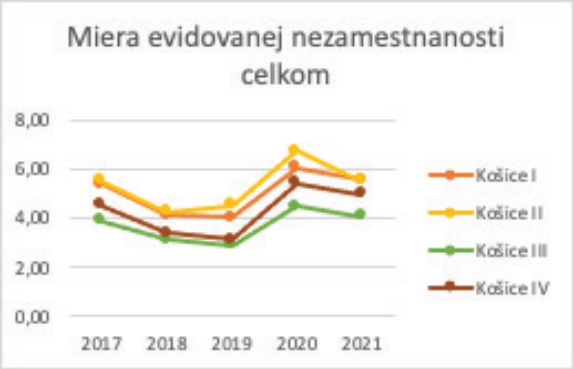

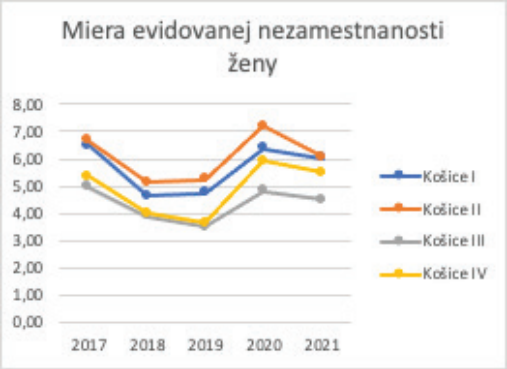

Zdroj: UPSVaR SR

V nasledujúcej tabuľke je zobrazený počet uchádzačov o zamestnanie po jednotlivých mestských častiach v decembri 2021. Z celkového počtu UoZ bolo 52,4% žien, 33,6% osôb starších ako 50 rokov a 3,3% zdravotne postihnutých osôb.

Tab: Počet uchádzačov o zamestnanie - december 2021

Okres	Mestská časť	celkom	ženy	>50 r.	ZP
Košice I	Košice-Džungľa	34	18	15	2
	Košice-Kavečany	41	13	14	2
	Košice-Sever	515	272	164	22
	Košice-Sídl.Ťahanovce	727	392	302	29
	Košice-Staré Mesto	535	281	163	12
	Košice-Ťahanovce	154	73	62	6
Košice II	Košice-Lorinčík	21	10	4	0
	Košice-Luník IX	251	138	71	1
	Košice-Myslava	68	36	28	1
	Košice-Pereš	53	29	22	5
	Košice-Poľov	31	14	10	2
	Košice-Sídlisko KVP	689	360	291	24
	Košice-Šaca	218	123	72	3
	Košice-Západ	1 025	537	365	34
Košice III	Košice-Dargov.hrdinov	640	332	174	17
	Košice-Košic.Nová Ves	74	48	19	0
Košice IV	Košice-Barca	82	40	26	3
	Košice-Juh	546	247	183	22
	Košice-Krásna	151	83	41	2
	Košice-Nad jazerom	604	336	151	24
	Košice-Šebastovce	21	8	3	0
	Košice-Vyšné Opátske	66	41	19	2
	Spolu	6 546	3 431	2 199	213
			52,4%	33,6%	3,3%

CHUDOBA

Indikátor miery rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia (AROPE) je tvorený kombináciou troch hlavných čiastkových indikátorov:

- Miera rizika chudoby
- Miera závažnej materiálnej deprivácie
- Miera veľmi nízkej pracovnej intenzity

Táto miera rizika bola v roku 2020 v Košickom kraji vo výške 19,%, v Bratislavskom kraji 5,9% a priemer na Slovensku bol vo výške 14,8%.

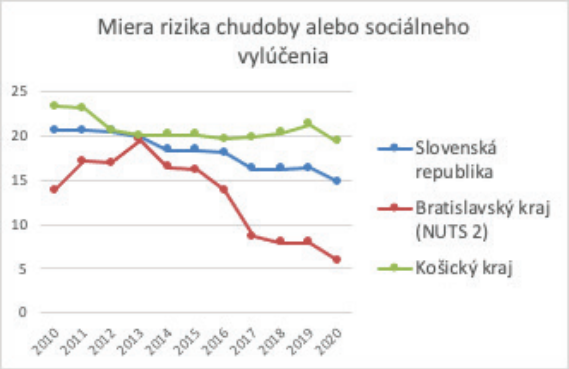

Zdroj: Datacube

Miera rizika chudoby predstavuje podiel osôb (v percentách) v celkovej populácii, ktorých ekvivalentný disponibilný príjem sa nachádza pod hranicou rizika chudoby. Hranica rizika chudoby je stanovená ako 60 % mediánu národného ekvivalentného disponibilného príjmu. Podobne ako v predchádzajúcom prípade, aj tu je tento ukazovateľ v Košickom kraji v porovnaní s Bratislavským krajom a tiež s priemerom na Slovensku výrazne horší. A od roku 2015 sa podiel osôb v Košickom kraji zvyšuje.

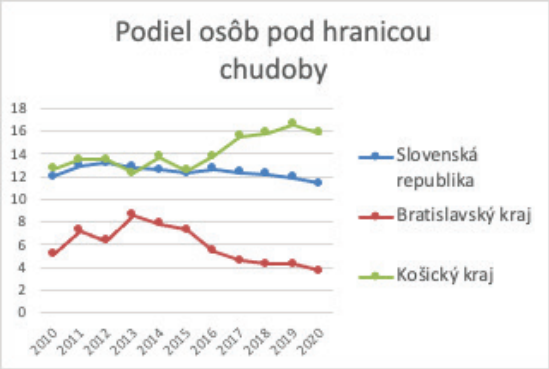

Zdroj: Datacube

Medzi faktory, ktoré ovplyvňujú mieru rizika chudoby patria:

- Regionálne hľadisko
- Vek a pohlavie
- Typ domácnosti
- Pracovná intenzita domácnosti
- Status ekonomickej aktivity
- Vlastnícky vzťah k obydliu

Z hľadiska pohlavia sú rizikom chudoby viac ohrozené ženy ako muži. Najvýraznejšie sa táto disparita prejavila vo vekovej kategórii 65 roční a starší. V tejto kategórii 65+ boli ženy 1,5násobne častejšie vystavené riziku chudoby ako muži.

Z hľadiska veku sú deti vystavené vyššiemu riziku chudoby ako dospelé a staršie osoby. Osoby vo veku 0-17 rokov celkovo tvoria najzraniteľnejšiu vekovú skupinu. Ich miera rizika chudoby bola na Slovensku v roku 2020 na úrovni 17%.

Podľa statusu ekonomickej aktivity sú najviac ohrozenou skupinou nezamestnaní, ich miera ohrozenia chudobou bola v roku 2020 až vo výške 56,1%.

Podľa typu domácnosti sú na tom horšie domácnosti so závislými deťmi, pozri nasledujúca tabuľka.

Typ domácnosti	Miera rizika chudoby v %
so závislými deťmi	14,4
1 rodič + aspoň 1 dieťa	33,9
2 dospelí + 1 dieťa	11
2 dospelí + 2 deti	10,3
2 dospelí + 3 a viac detí	37,1

Zdroj: ŠU SR

BÝVANIE

Pri poslednom sčítaní obyvateľstva bolo v meste Košice na jednu bytovú jednotku 2,36 obyvateľov, v meste Bratislava to bolo 1,92 obyvateľov a v priemere Slovenska 2,44 obyvateľov na jednu bytovú jednotku (priemer EU je 2,3 obyvateľov na bytovú jednotku (2020)). Je vidieť, že v meste Košice je menej bytových jednotiek v prepočte na počet obyvateľov ako v meste Bratislava.

V meste Košice je evidovaných 93 926 bytových jednotiek, z toho je najviac bytov s 3 obytnými miestnosťami, čo je až 46% z celkového bytového fondu. V meste Bratislava je len 37% a v SR 36% takýchto bytov. Bratislava aj priemer SR má väčšie percento bytov s 1 obytnou miestnosťou a tiež bytov s 2 obytnými miestnosťami.

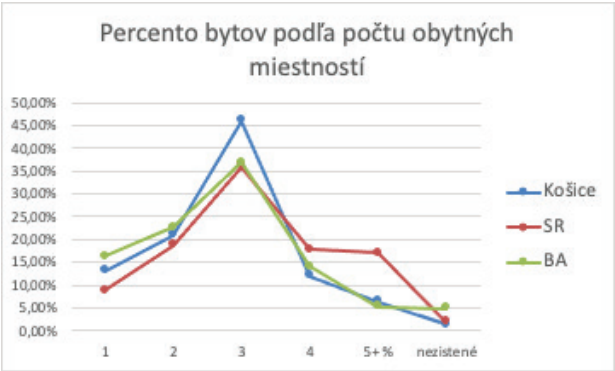

Zdroj: SODB2021

Bytov, obývaných vlastníkom je v meste Košice 79,64%, v meste Bratislava 83,7%, zatiaľ čo priemer Slovenska je 43,28%. Bytov vo vlastnom rodinnom dome je v meste Košice 12,54%, v meste Bratislava 9,76%, zatiaľ čo na Slovensku je to 48,17%. Mesto Košice vlastní len 944 bytov čo je 0,97% z celkového počtu bytového fondu. Mesto Bratislava má ešte menší podiel obecných bytov (0,73%), priemer Slovenska je 2,5% bytov. Družstevných bytov je v meste Košice 2766, čo je 2,85%, v meste Bratislava je to len 0,1%, priemer Slovenska je 0,78%.

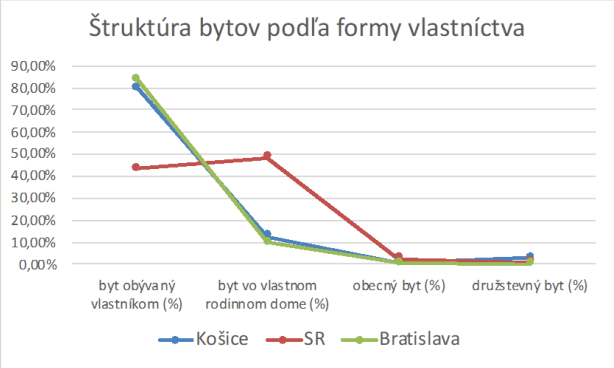

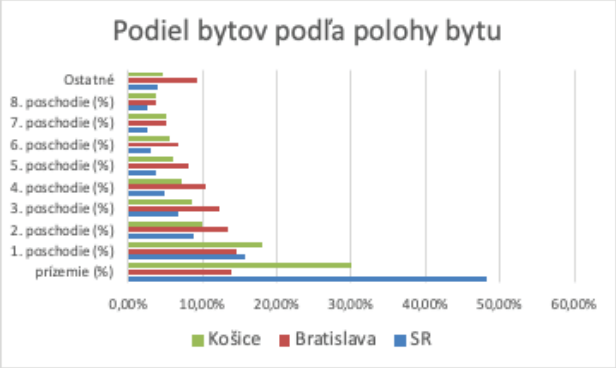

Zdroj: SODB2021

Podľa polohy bytu v dome je v meste Košice cca 30% bytov na prízemí, v meste Bratislava je to 13,86% a priemer Slovenska je 48,15%.

SOCIÁLNOPRÁVNA OCHRANA DETÍ

Na základe dát, poskytnutých vedúcimi pracovníkmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach je vidieť, že počet detí, pre ktoré boli vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately je stále vysoký aj keď za posledných päť rokov trochu klesá. Ich počty po jednotlivých okresoch mesta sú zobrazené na nasledujúcom grafe. Počet nových prípadov detí je zobrazený na ďalšom grafe.

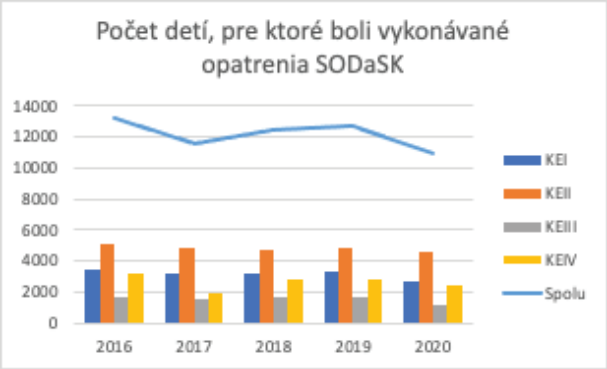

Zdroj: ÚPSVaR SR

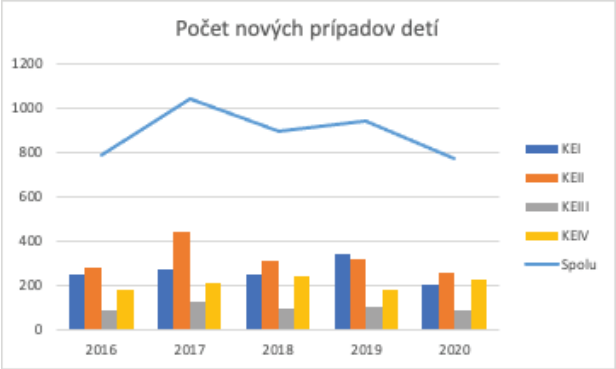

Zdroj: ÚPSVaR SR

Počet prípadov výkonu funkcie kolízneho opatrovníka, ktorý vykonáva Úrad práce stále stúpa. Nárast za posledných päť rokov je cca 20%, najväčší nárast bol v okrese Košice III, kde to bolo 57% a v okrese Košice IV bol nárast 37%.

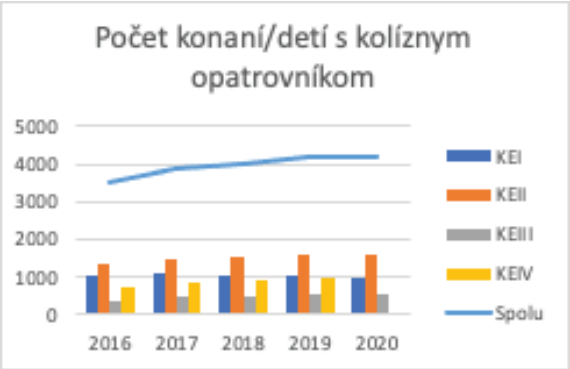

Zdroj: ÚPSVaR SR

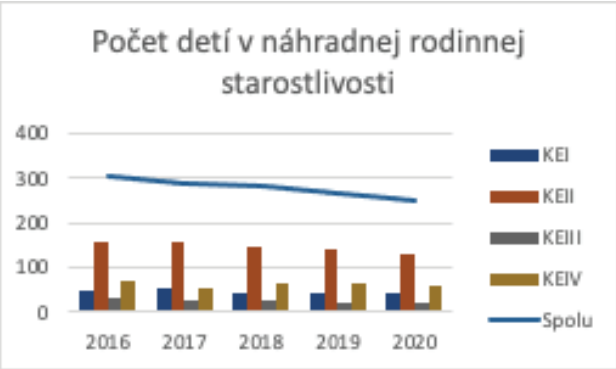

Zdroj: ÚPSVaR SR

Počet detí v náhradnej rodinnej starostlivosti celkom klesá, za posledných päť rokov klesol o cca 20%. Najväčší počet detí je v náhradnej osobnej starostlivosti, kde je cca tri zo štyroch detí, z toho sú väčšinou u starých rodičov. Zvyšok detí je v pestúnskej starostlivosti a v poručníctve.

VYBRANÉ TRESTNÉ ČINY A KRIMINALITA

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené dáta o vybraných trestných činoch, týkajúcich sa rodiny a zraniteľných skupín obyvateľov za posledných päť rokov. Za rok 2022 sú uvedené trestné činy len za prvých desať mesiacov roka. Dáta ukazujú, že nebol zaznamenaný žiadny výrazný rast alebo pokles počtov jednotlivých druhov trestných činov.

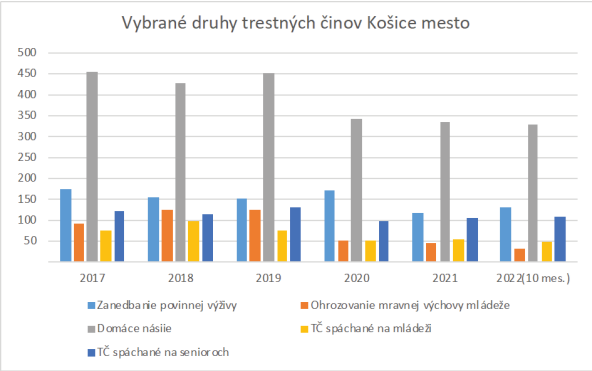

Zdroj: Datacube ŠU SR

Na nasledujúcich grafoch sú zobrazené dáta od roku 1997 o drogovej a mravnostnej kriminalite. Dáta ukazujú, že počet prípadov trestných činov pod vplyvom omamných a psychotropných látok (marihuana, pervitín, Suboxone aď.) dlhodobo stúpa, rovnako ako aj počet prípadov mravnostnej kriminality (sexuálne násilie, sexuálne zneužívanie, znásilnenie, detská pornografia, obchodovanie s ľuďmi).

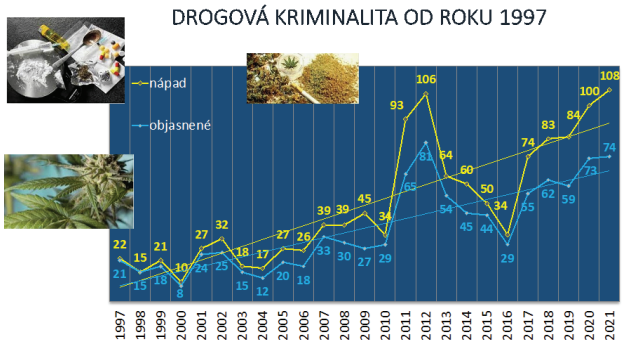

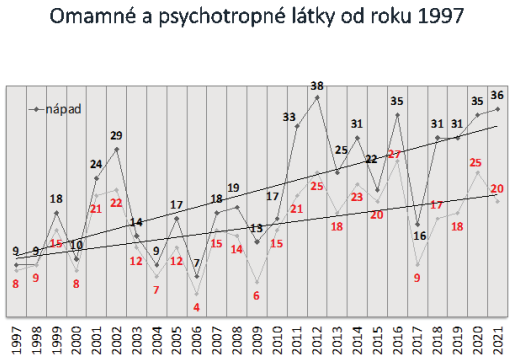

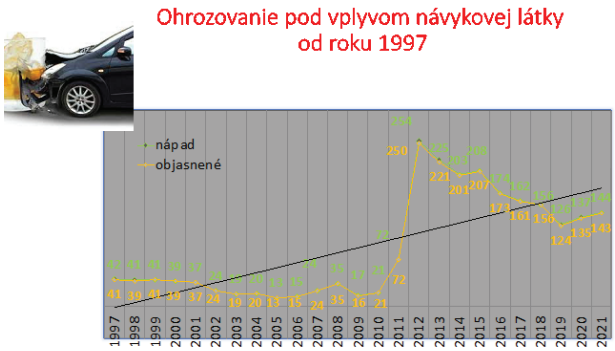

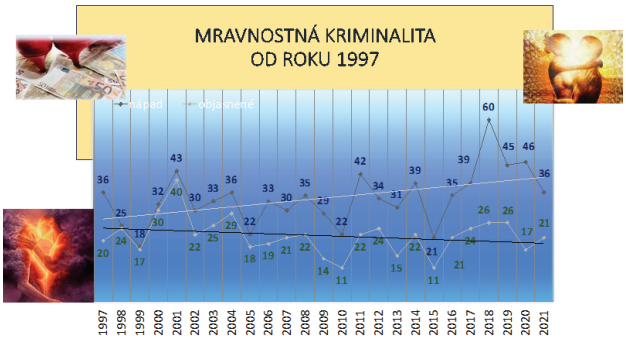

Zdroj: PZ v Košiciach

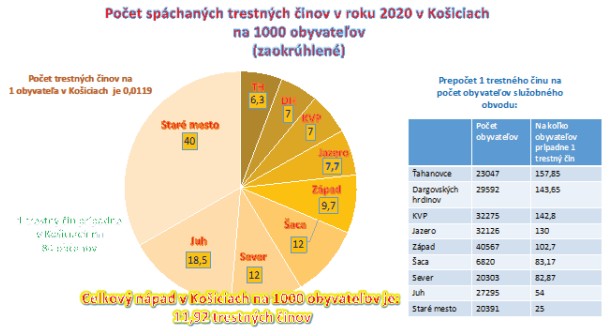

	Počet obyvateľov	Na koľko obyvateľov prípadne 1 trestný čin
Tahanovce	23047	157,85
Dargovských hrdinov	29592	143,65
KVP	32275	142,8
Jazero	32126	130
Západ	40567	102,7
Šaca	6820	83,17
Sever	20303	82,87
Juh	27295	54
Staré mesto	20391	25

Zdroj: PZ v Košiciach

Na nasledujúcom grafe je uvedený počet spáchaných trestných činov v roku 2020 na 1000 obyvateľov po jednotlivých mestských častiach.

ANALÝZA LEGISLATÍVNYCH MOŽNOSTÍ POMOCI RODINE V SR

ZÁKON O RODINE

(36/2005 Z.z.) je základným zákonom, ktorý definuje pojmy rodina, manželstvo, rodičovstvo, náhradná starostlivosť, poručníctvo a opatrovníctvo aď. a upravuje vzťahy medzi rodičmi, deťmi a ostatnými príbuznými. Zákon je postavený na zásade, podľa ktorej má „každé dieťa od narodenia vyrastať v prirodzenom domácom prostredí“ a na presvedčení, že „rodina je základnou jednotkou spoločnosti a prirodzeným prostredím pre rast, blaho a ochranu detí “.

Základné zásady zákona sú formulované nasledovne:

1. Manželstvo je zväzkom muža a ženy. Spoločnosť tento jedinečný zväzok všestranne chráni a napomáha jeho dobro. Manžel a manželka sú si rovní v právach a povinnostiach. Hlavným účelom manželstva je založenie rodiny a riadna výchova detí.

2. Rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti. Spoločnosť všetky formy rodiny všestranne chráni.

3. Rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Spoločnosť uznáva, že pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je najvhodnejšie stabilné prostredie rodiny tvorenej otcom a matkou dieťaťa. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností,

4. Všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením a povinnosť zabezpečiť rodine pokojné a bezpečné prostredie. Rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom.

5. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

Prvá časť zákona definuje pojem manželstvo, upravuje jeho vznik pred matričným úradom alebo pred orgánom cirkvi, upravuje vzťahy medzi manželmi, zánik a rozvod manželstva.

Druhá časť upravuje vzťahy medzi rodičmi, deťmi a ostatnými príbuznými, definuje rodičovské práva a povinnosti, náhradnú, pestúnsku a ústavnú starostlivosť a poručníctvo a opatrovníctvo. Tretia časť sa venuje výživnému, definuje vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom, detí k rodičom, medzi manželmi a medzi ostatnými príbuznými. Štvrtá časť zákona je o určení rodičovstva a osvojení dieťaťa.

Druhá časť upravuje vzťahy medzi rodičmi, deťmi a ostatnými príbuznými, definuje rodičovské práva a povinnosti, náhradnú, pestúnsku a ústavnú starostlivosť a poručníctvo a opatrovníctvo. Tretia časť sa venuje výživnému, definuje vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom, detí k rodičom, medzi manželmi a medzi ostatnými príbuznými. Štvrtá časť zákona je o určení rodičovstva a osvojení dieťaťa.

ZÁKON O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

(448/2008 Z.z.)

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

- Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa §31
- Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti §32
- Služba na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života §32a
- Služba na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa §32b
- Služba včasnej intervencie §33

V rámci služby pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa sa

a) poskytujú
- bežné úkony starostlivosti o dieťa
- pomoc pri príprave na školské vyučovanie
- výchova

b) Zabezpečuje záujmová činnosť

V rámci služby na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života sa

a) poskytujú
- bežné úkony starostlivosti o dieťa,
- pomoc pri príprave na školské vyučovanie, ak nejde o službu na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života podľa odseku 5,
- výchova, ak nejde o službu na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života podľa odseku 5,

b) zabezpečuje záujmová činnosť.

V rámci služby včasnej intervencie sa

a) poskytuje
- špecializované sociálne poradenstvo,
- sociálna rehabilitácia,

b) vykonáva
- stimulácia komplexného vývinu dieťaťa so zdravotným postihnutím,
- preventívna aktivita.

Podpora rodín s deťmi sa poskytuje vo forme:

1. **Finančná pomoc rodinám s deťmi**
2. **Náhradné výživné**
3. **Náhradná starostlivosť o dieťa**

Zákony, ktoré sa týkajú najmä finančnej podpory rodiny sú:

- Zákon č. 600/2003 Z. z. o **prídavku na dieťa** a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 571/2009 Z. z. o **rodičovskom príspevku** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 383/2013 Z. z. o **príspevku pri narodení dieťaťa** a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 201/2008 Z. z. o **náhradnom výživnom** a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z. v znení zákona č. 554/2008 Z. z.
- Zákon č. 561/2008 Z. z. o **príspevku na starostlivosť o dieťa** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 627/2005 Z. z. o **príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti** o dieťa v znení zákona č. 561/2008 Z. z.

Finančná pomoc rodinám s deťmi

sa poskytuje vo forme nasledujúcich príspevkov:

- Príspevok pri narodení dieťaťa
- Príspevok na viac súčasne narodených detí
- Príspevok na dieťa
- Príplatok k prídavku na dieťa
- Rodičovský príspevok
- Príspevok na starostlivosť o dieťa

Všetky príspevky sú štátne sociálne dávky.

Príspevok pri narodení dieťaťa

je určený na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca. Oprávnenou osobou je matka, ktorá dieťa porodila a výška príspevku je 829,86 € pri 1. až 3.pôrode, alebo 151,37 € pri 4. a ďalšom pôrode.

Príspevok na viac súčasne narodených detí

je určený na zvýšené výdavky, ktoré vznikajú v súvislosti s riadnou starostlivosťou o:

- súčasne narodené tri deti alebo viac detí alebo
- v priebehu dvoch rokov opakovane narodené dve deti súčasne, alebo viac detí súčasne

Oprávnenou osobou je rodič detí, alebo fyzická osoba, ktorá má deti v náhradnej starostlivosti. Výška príspevku je 110,36€ ročne.

Prídavok na dieťa

je určený na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb. Výška prídavku na dieťa je 25,88 € (v roku 2022) mesačne.

Príplatok k prídavku na dieťa

je určený na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, na ktoré nemožno uplatniť daňový bonus. Výška príplatku k prídavku na dieťa v roku 2022 je 12,14 € a vypláca sa mesačne.

Rodičovský príspevok

je určený na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa do troch rokov veku alebo do šesť rokov veku, ak má dieťa dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav. Výška rodičovského príspevku (v roku 2022) je 280,00 eur mesačne, alebo 383,80 eur mesačne, ak sa oprávnenej osobe, ktorá o rodičovský príspevok požiadala, pred vznikom nároku na rodičovský príspevok vyplácalo z dôvodu starostlivosti o toto dieťa materské alebo obdobná dávka ako materské v členskom štáte.

Poskytovaním **príspevku na starostlivosť o dieťa** štát prispieva rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti, na úhradu výdavkov vynaložených na starostlivosť o dieťa. Príspevok na starostlivosť o dieťa sa poskytuje do troch rokov veku dieťaťa alebo do šiestich rokov veku dieťaťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom. Výška príspevku na starostlivosť o dieťa za kalendárny mesiac je v sume úhrady za poskytovanú starostlivosť o dieťa dohodnutej medzi poskytovateľom a oprávnenou osobou, najviac v sume 280 eur.

Náhradné výživné

Je príspevok na zabezpečenie výživy dieťaťa v prípade, ak si rodič neplní vyživovaciu povinnosť. Príspevok sa poskytuje vo výške 0,7 násobku životného minima pre dieťa (69,69 € mesačne) v prípade, ak nevznikol nárok na sirotský dôchodok.

Náhradná starostlivosť o dieťa

- zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča,
- pestúnska starostlivosť,
- poručníctvo, ak sa poručník osobne stará o dieťa,
- dočasné zverenie dieťaťa do starostlivosti osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom,
- zverenie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby rozhodnutím súdu
- zverenie dieťaťa do pred osvojiteľskej starostlivosti,
- zverenie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby rozhodnutím.

Pre náhradnú starostlivosť o dieťa je možné získať nasledovné finančné príspevky:
- jednorazový príspevok dieťaťu pri zverení do náhradnej starostlivosti,
- jednorazový príspevok dieťaťu pri zániku náhradnej starostlivosti,
- opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti,
- opakovaný príspevok náhradnému rodičovi,
- osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi.

Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele

Tento zákon upravuje sociálnoprávnu ochranu detí a sociálnu kuratelu (dohľad) na zabezpečenie predchádzania vzniku krízových situácií v rodine, ochrany práv a právom chránených záujmov detí, predchádzania prehlbovaniu a opakovaniu porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a na zamedzenie nárastu sociálno patologických javov.

Zákon má 12 častí:

1. Základné ustanovenia
2. Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
3. Zabezpečenie náhradného rodinného prostredia
4. Vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení
5. Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately finančného charakteru
6. Organizácia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
7. Akreditácia
8. Financovanie
9. Konanie vo veciach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
10. Kontrola vykonávania opatrení a pokuty
11. Spoločné ustanovenia
12. Prechodné a záverečné ustanovenia

Sociálnoprávna ochrana detí sú opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa, jeho výchovy a všestranného vývinu. (§1, ods. (2))

Sociálna kuratela sú opatrenia na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa. (§1, ods. (3))

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SODaSK) (§4) sa vykonávajú

- V prirodzenom rodinnom prostredí
- V náhradnom rodinnom prostredí
- V otvorenom prostredí
- V prostredí vytvorenom na výkon opatrení

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávajú: (§71)

1. Orgány štátnej správy (MPSVaR SR, orgány SODaSK, Centrum pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže
2. Obec
3. Vyšší územný celok
4. Akreditovaný subjekt
5. Osoba ktorá vykonáva opatrenia SODaSK
6. Sociálny pracovník, vykonávajúci samostatnú prax

Pôsobnosť obce (§75)

Obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti

a) Vykonáva opatrenia na predchádzanie vzniku porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí (Napr.: programy, tréningy, aktivity na podporu rodičovských práv a povinností, plnenie funkcií rodiny, na utváranie vzťahov medzi manželmi, medzi rodičmi a deťmi, rozvoj schopností riešiť problémové situácie; sprostredkovanie kultúrnych, záujmových aktivít využívania voľného času detí; aktivity na podporu plnenia funkcií rodiny a rozvoja rodičovských zručností, na predchádzanie vzniku sociálno patologických javov ad.)

b) Spolupracuje s orgánom SODaSK
c) Spolupôsobí pri výkone výchovných opatrení uložených súdom, pri pomoci deťom, pri úprave a obnove rodinných pomerov dieťaťa
d) Poskytuje
   a. Príspevok na dopravu do zariadenia
   b. Informácie osobe, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom
   c. Štatistické údaje z oblasti SODaSK
   d. Finančný príspevok
e) Poskytuje pomoc
   a. Dieťaťu, ak je ohrozená jeho život, zdravie alebo vývin
   b. Dieťaťu ohrozenému správaním člena rodiny
   c. Na zachovanie a úpravu vzťahov medzi dieťaťom a rodičom
   d. Mladému dospelému po skončení starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania
f) Poskytuje súčinnosť
   a. Štátnym orgánom SODaSK pri zisťovaní rodinných pomerov dieťaťa
   b. Zariadeniu pri zabezpečovaní osamostatnenia sa mladého dospelého
g) Utvára podmienky na prácu s komunitou
h) Môže zriadiť centrum
i) Vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti
j) Vyjadruje sa k spôsobu života osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom
k) Vedie evidenciu detí, rodín a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré vykonáva opatrenia SODaSK
l) Kontroluje úroveň vykonávania opatrení SODaSK
m) Plní ďalšie úlohy podľa zákona

Zákon o obecnom zriadení

Základným legislatívnym, predpisom upravujúcim postavenie mesta je Zákon o obecnom zriadení 369/1990 Z.z. Zákon v §1 ods. (1) definuje, že „Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potrieb jej obyvateľov."

V §4 ods. (3), (písm. h) zákon ustanovuje, že obec pri výkone samosprávy utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce. A v §3 ods. (2) „Obyvateľ obce sa zúčastňuje na samospráve obec. Má právo požadovať súčinnosť pri ochrane svojej osoby a rodiny" (písm. f)). Mnohé obce podporujú finančne alebo vecným darom narodenie dieťaťa na svojom území. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené niektoré mestá a obce a mestské časti s finančným príspevkom nad 100 €.

Podpora obce pri narodení dieťaťa vo vybraných obciach/mestských častiach nad 100 €

	Obec/mestská časť	Okres	Finančný príspevok (€)	Predpis
1	Snina		250/350/500[3]	VZN 159/2020
2	Pečeňady	Piešťany	Do 300[4]	Uznesenie OC
3	Púchov		200/100[5]	Zásady podpory mladých rodín v meste, 2020
4	Sereď		200	Zásady hospodárenia, 2013
5	Lukáčovce	Nitra	170	VZN 3/2017
6	Hubová	Ružomberok	140	Smernica 4/2015
7	Veľká Lehota	Žarnovica	150	Smernica 1/2020
8	Pruské	Ilava	120	VZN 2/2019
9	Lubina	Nové Mesto	100	VZN 4/2016
10	Konská	Liptovský Mikuláš	100	Uznesenie OC 5/2015
11	Močenok	Šaľa	100	VZN 14/2016
12	Vidina	Lučenec	100	VZN 02/2022
13	Nové Zámky		100	Zásady poskytovania príspevku, 2020
14	Dačov	Sabinov	100	Zásady 1/2018
15	Lokca	Námestovo	100	VZN 1/2016
16	Bratislava - Staré mesto		100	Zásady o poskytovaní príspevku, 2018
17	Bratislava -Rača		100[6]	Uznesenie MsZ 264/07/10/P
18	Bratislava - Nové mesto		100	Zásady o poskytovaní príspevku, 2012
19	Bratislava -Petržalka		100	Zásady poskytovania príspevku, 2022
20	Štúrovo		100	Smernica 7/2018
21	Prievidza		100	Smernica IS-25
22	Ružomberok		100	Zásady poskytovania príspevku, 2020

[3] Pri prvom dieťati 250 €, pri druhom 350 €, pri treťom a ďalšom dieťati 500 €
[4] O poskytnutí príspevku rozhoduje OZ svojim uznesením
[5] Pri prvom dieťati 200 €, pri ďalších 100 €
[6] + 10€ vo forme vecného daru

Zákon o meste Košice

Zákon umožňuje mestu aj mestským častiam uznášať sa na nariadeniach. Tieto nariadenia sa môžu týkať celej pôsobnosti miestnej samosprávy, teda aj potrieb jej obyvateľov a teda aj rodiny. (Príspevky miest a obcí pri narodení dieťaťa sú ustanovené aj nariadeniami, ako bolo vidieť v hore uvedenej tabuľke).

V roku 2019 mesto prijalo VZN č. 208/2019 o Podmienkach poskytovania stravovania, bývania a starostlivosti v Centre pre deti a rodiny v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Košice. Ide o Centrum v zariadení, ktorým je rodinný dom na Pollovej ulici č. 18 v Košiciach v mestskej časti Košice-Krásna s kapacitou 7 detí. Toto zariadenie poskytovalo krátky čas starostlivosť deťom, ktoré sa ocitli v krízovej situácii v prirodzenom alebo náhradnom prostredí, alebo deťom s poruchami psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu z dôvodu problémov v prirodzenom, náhradnom alebo širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

ANALÝZA ČINNOSTI EXISTUJÚCICH SUBJEKTOV NA ÚZEMÍ MESTA, KTORÉ ZABEZPEČUJÚ AKTIVITY VO VZŤAHU K RODINE

Štát prostredníctvom ÚPSVaR realizuje kompetencie v oblasti zamestnanosti, sociálnoprávnej ochrany, náhradnej rodinnej starostlivosti, hmotnej núdze a štátnej sociálnej podpory. V rámci kompetencií zabezpečuje najmä:

- Evidenciu nezamestnaných, evidenciu voľných pracovných miest a sprostredkovanie zamestnania,
- Podporu zamestnania formou aktivácie a rekvalifikácie
- Výplatu dávok hmotnej núdze,
- Výplatu štátnych sociálnych dávok (napr. prídavok na dieťa, príspevok pri narodení dieťaťa ...)
- Vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka nezaopatrených detí (chráni ich záujmy v súdnych konaniach)
- Organizuje a podporuje náhradnú rodinnú starostlivosť
- Vykonáva opatrenia pre deti, ktoré sa dopustili priestupku alebo trestného činu
- Zriaďuje centrá pre deti a rodiny:
  - Centrum pre deti a rodinu Hurbanova
  - Centrum pre deti a rodinu Uralská
  - centrum pre deti a rodinu Košická Nová Ves

Mesto a mestské časti

Spôsob vykonávania kompetencií (vo vzťahu k rodine), ktoré vyplývajú samosprávam predovšetkým zo zákona o sociálno právnej ochrane, ale aj iných právnych predpisov (napr. zákon o hmotnej núdzi, ...) je upravený v paragrafoch 26, 27, 28 a 29 Štatútu mesta. Kompetencie sú rozdelené medzi mesto a mestské častí tak, že

- **Mesto Košice** zabezpečuje všetky činnosti priamo vyplývajúce z platnej legislatívy s výnimkou tých, ktoré boli prenesené na MČ, koncepčné činnosti a financovanie, Okrem toho mesto
  - je zriaďovateľom mestskej príspevkovej organizácie **Psychosociálne centrum**, ktoré okrem pobytových sociálnych služieb pre osamelých a týraných rodičov v útulku a zariadení núdzového bývania, vykonáva aj odborné rodinné poradenstvo, poskytuje služby odborných psychológov a psychiatrov formou individuálnej a skupinovej terapie, organizuje vzdelávacie aktivity
  - v rámci oddelenia sociálnych vecí, referátu krízovej intervencie zabezpečuje a organizuje činnosti dvoch **komunitných centier**, ktoré poskytujú služby rodinám a deťom na Luníku IX a v sociálnych bytoch na Popradskej ulici
- **Mestské časti** zabezpečujú činnosti zamerané na prevenciu a konkrétne aktivity vo vzťahu k samotnej rodine. V rámci pôsobnosti mestských častí sú vykonávané aj také aktivity ako
  - vítanie detí do života
  - spoločenské kultúrne a športové podujatia ako napr. „Pláva celá rodina“ v Starom meste
  - niektoré mestské časti (celkom 9 z 22) majú v registri poskytovateľov sociálnych služieb KSK zapísané aj denné centrum, v rámci ktorého zabezpečujú komplex aktivít vo vzťahu k seniorom, ale aj k rodinám

Činnosť cirkevných a mimovládnych organizácií

Na území mesta Košice vo vzťahu k rodine vykonáva činnosti široké spektrum cirkevných a mimovládnych organizácii pričom

- cirkví a cirkevné organizácie (napr. Centrum pre rodinu Košice – Juh, Saleziáni Don Bosca, sestry rádu Vincenta de Paul ...) organizujú široké spektrum aktivít pre rodiny a mládež a to aj pre deti zo znevýhodneného prostredia a ich rodiny
- DORKA, Úsmev ako dar, DeDo, ETP Slovensko - sú mimovládne organizácie, ktoré sa špecializujú predovšetkým na činnosť s rodinou a deťmi, pričom okrem odborného poradenstva, sprevádzania, sociálnej a hmotnej pomoci poskytujú aj bytové poradenstvo a ubytovanie ohrozeným skupinám
- osobitné postavenie vo vzťahu k rodine má Arcidiecézna charita, ktorá okrem poradenských a preventívnych aktivít poskytuje aj pobytové služby pre rodiny, najmä osamelých rodičov

subjekty zapísané do registra KSK – príloha 1
subjekty s platnou akreditáciou MPSVaR – príloha 2

POROVNANIE SYSTÉMU RODINNEJ PODPORY V KRAJINÁCH VYŠEHRADSKEJ ŠTVORKY

ČESKÁ REPUBLIKA

Kľúčovým princípom českej rodinnej politiky je chápať rodinu ako hodnotu samu o sebe a vytvárať rodinám také prostredie, v ktorom môžu slobodne naplňovať svoje rozhodnutia a presvedčenia týkajúce sa rodinných hodnôt, spôsobov starostlivosti a cieľov rodinného a osobného života.

Ciele štátnej rodinnej politiky ČR:

1. Spoločenská klíma má byť voči rodinám všestranne priaznivá, bariéry a spoločenské tlaky majú byť minimalizované. **Rodina** má mať **zvláštnu zákonnú ochranu** a má byť **spoločensky vysoko oceňovaná**, pričom je nutné posilňovať autonómiu rodiny;
2. Vhodné socioekonomické podmienky majú **podporovať dobré fungovanie rodín a výchovu detí.** Majú sa zamerať na finančné zaistenie rodiny, zlučiteľnosť práce a rodiny a služby starostlivosti o deti aj seniorov či iné závislé osoby a umožniť tak rodinám získať dostatok voľného času pre skvalitňovanie rodinných vzťahov;
3. **Rodinám so špecifickými potrebami** má byť venovaná **zvláštna pozornosť** – najmä neúplným rodinám, rodinám s členom so zdravotným postihnutím, rodinám s tromi a viac deťmi a rodinám najviac ohrozenými relatívnou i absolútnou chudobou.
4. **Posilňovať vedomie a význam rodinných hodnôt,** ktorými sú trvalý vzťah, vzájomná starostlivosť a hodnoty lásky a úcty a podpora významu rodiny v spoločnosti;
5. Vzhľadom k demografickým zmenám a starnutiu českej spoločnosti **podporiť vyššiu pôrodnosť**.

Česká rodinná politika je realizovaná prostredníctvom troch pilierov:

1. daňové zľavy a úľavy
2. priama sociálna podpora štátu
3. verejné služby ako napr. sociálne bývane, kvalitné a finančne dostupné služby predškolskej či rannej školskej starostlivosti

Dávková podpora českých rodín je sústredená na rodiny s deťmi do štyroch rokov.

Ciele regionálnej rodinnej politiky

Hlavným cieľom je vytvoriť na úrovni krajov a obcí priaznivé podmienky pre vznik a fungovanie rodín (prostredie priateľské rodine) prostredníctvom opatrení, spočívajúcich nielen vo finančne podpore, ale najmä v podpore služieb pre rodinu, spoločensko-kultúrnych akcií, vzdelávacích a osvetových aktivít, dostupného bývania a prispôsobovaním a budovaním infraštruktúry.

Špecifické ciele

1. dostať rodinu do centra pozornosti regionálnych a miestnych samospráv, t.j v praxi uplatňovať prorodinný uhol pohľadu na všetky záležitosti, ktoré sa dotýkajú života rodín. Tým podporovať prorodinnú klímu s lokálnymi a regionálnymi aspektmi.
2. Podporiť schopnosť rodín konať autonómne pri výkone prirodzených funkcií rodiny (socio-ekonomické, socializačné, výchovné, regeneračné a podporné)
3. Vytvoriť podmienky k diferencovanej podpore rodín v ich rôznych vývojových fázach.
4. Zapojiť všetkých aktérov na miestnej úrovni a usilovať o ich efektívnu spoluprácu.
5. Motivovať a povzbudzovať rodiny v ich angažovanosti a realizácii regionálnej rodinnej politiky.
6. Zaistiť dostatočnú informovanosť občanov o opatreniach, aktivitách rodinnej politiky a situácii rodín v regióne.

Aktéri regionálnej rodinnej politiky

- Kraje
- Mestá a obce
- Neštátne neziskové organizácie
- Zamestnávatelia
- Rodiny
- Média
- Školské zariadenia a iné vzdelávacie inštitúcie
- Ďalší (verejné alebo súkromné subjekty, ktoré sa zaoberajú záležitosťami, týkajúcimi sa života rodiny a detí, napr. Infraštruktúrou, dopravou ap. alebo starostlivosťou o voľný čas detí a odborníci ako napr. sociológovia, demografi, ekonómovia ap.)

Úloha / rola miest a obcí

1. Iniciačná – iniciácia prorodinných aktivít a podnecovanie občanov k aktívnemu podieľaniu sa na ich plánovaní, príp. realizácii
2. Realizačná – realizácia prodinných aktivít (vytváranie podmienok k poskytovaniu služieb pre rodiny, organizovanie akcií pre rodiny ap.) a vyhľadávanie rodín so špecifickými potrebami (včítane monitorovania ich problémov)
3. Propagačná – propagácia jednotlivých prorodinných aktivít a rodinnej politiky ako takej
4. Informatívna – informovanie občanov o celkovej situácii rodín a prorodinných opatrení v obci i na regionálnej a celoštátnej úrovni

Príklady opatrení

Projekt Rodinné pasy

Podstatou projektu je systém ponuky zliav rodinám s aspoň jedným dieťaťom do 18 rokov na najrôznejšie výrobky a služby poskytované verejnými a súkromnými subjektami.

Audit a súťaž „Obec přátelská rodině“

Audit meria prorodinnosť jednotlivých miest a obcí a zároveň ponúka podnety k ďalším prorodinným opatreniam. Obec získava certifikát „Obec přátelská rodině“.
Súťaž „Obec přátelská rodině“ je v ČR každoročne realizovaná Ministerstvom práce a sociálnych vecí a Stálou komisiou pre rodinu Poslaneckej snemovne Parlamentu ČR v spoluprác s Asociáciou centier pre rodinu a Sieťou materských centier v ČR.

Audit a súťaž „Podnik přátelský rodině“

Označenie patrí firmám a spoločnostiam, ktoré prostredníctvom realizácie prorodinných opatrení podporujú svojich zamestnancov s deťmi (napr. pomocou pružnej pracovnej doby, práce na čiastočný úväzok, či práce z domu, zdieľaným pracovným miestom, zaistením starostlivosti o dieťa, či poskytovaním finančných príspevkov na zabezpečenie tejto starostlivosti, organizovaním akcií, či rekreačných pobytov pre zamestnancov a ich rodiny).
Audit aj súťaž sú vyhlasované na úrovni krajov a okresov.

MAĎARSKO

Od roku 2010 maďarská vláda pristupuje komplexnejšie k systému podpory rodín. Základom rodinnej politiky je téza, že najlepším prostredím pre vývoj dieťaťa je vlastná rodina. Preambula Zákona o ochrane rodiny uvádza: „Rodina je najdôležitejší zdroj ľudského kapitálu. Rodina ako základná jednotka spoločnosti je zárukou prežitia národa a prirodzeným priestorom osobného rozvoja každého jednotlivca.“

Základné strategické ciele vládnych politík na zmiernenie nepriaznivých demografických ukazovateľov sú nasledovné:
- Podpora rozhodnutia založiť si rodinu
- Zlepšenie vnútornej stability rodiny
- Odstránenie príjmovej nerovnosti medzi rodinami
- Podpora rodín pri založení domácnosti

Od roku 2018 v rámci implementácie „Akčného plánu podpory založenia rodiny“ maďarská vláda zaviedla:
- Ďalšie navýšenie daňového bonusu na dieťa
- Príspevok na starostlivosť o dieťa pre študujúce matky bol rozšírený aj na deti do dvoch rokov
- Program rozšírenia služieb jaslí
- Rozšírenie okruhu oprávnených osôb na bezplatné stravovanie v školských zariadeniach
- Nástroje rodinnej politiky pre rodiny žijúce mimo územia Maďarska

Od roku 2019 platí v Maďarsku „Akčný program na ochranu rodiny“, ktorý zaviedol nasledujúce prvky:
- Mladomanželská pôžička (až do 10 mil. HUF (30 559 €) bezúročná so splatnosťou až do 20 rokov)
- Rozšírenie štátnej pomoci na kúpu alebo renováciu nehnuteľnosti
- Štátna pomoc pri splácaní hypotekárneho úveru pre rodiny s deťmi
- Oslobodenie od platenia daní z príjmov pre matky, ktoré vychovali aspoň štyri deti
- Príspevok na starostlivosť o dieťa pre starých rodičov

V roku 2021 mal štátny rozpočet Maďarska vyčlenených takmer 7 mld. € na financovanie nástrojov rodinnej politiky.

Výška rodinných prídavkov je mesačne:
- Manželský pár s jedným dieťaťom **12 000 HUF (36,67 €)**
- Rodič s jedným dieťaťom **13 700 HUF (41,87 €)**
- Manželský pár s dvoma deťmi **13 300 HUF (40,64 €)**
- Rodič s dvoma deťmi **14 800 HUF (45,23 €)**

POĽSKO

Zastrešujúcim cieľom pro-rodinnej politiky Poľska je vytváranie podmienok pre plnohodnotný rozvoj a fungovanie rodiny jej podporou vo všetkých fázach jej rozvoja.
Hlavným cieľom pro-rodinnej politiky je zlepšiť kvalitu života a finančnú situáciu rodín, prípadne podnietiť ich k založeniu rodiny.

Hlavné ciele prorodinnej politiky:
- pomoc rodinám získať finančnú nezávislosť,
- zlepšenie podmienok bývania obyvateľstva,
- príprava detí a dospievajúcich na výkon rodinných a spoločenských funkcií,
- zastavenie doterajších negatívnych trendov v populačnom vývoji krajiny a zlepšenie demografickej situácie.

Tieto ciele sa v súčasnosti implementujú vo vládnych programoch, niektoré z nich sú uvedené v nasledujúcom texte:

- Vládny program „Rodina 500+" je finančná pomoc štátu rodinám s deťmi, rodiny s nezaopatrenými deťmi majú nárok na prídavky na deti vo výške 500 PLN (cca 107 €) na dieťa do 18 rokov bez ohľadu na príjem rodiny.

- Vládny program „Dobrý štart" je investíciou do vzdelávania poľských detí, ide o jednorazovú podporu vo výške 300 PLN (cca 64 €) pre všetkých študentov. Dávka sa poskytuje raz ročne na dieťa, ktoré navštevuje školu, kým dieťa nedosiahne vek 20 rokov, u zdravotne postihnutého dieťaťa je to 24 rokov.

- „Veľká rodinná karta" („Big Family Card") je systém zliav a doplnkových výhod pre 3+ rodiny. Ide o systém zliav a dodatočných nárokov pre 3+ rodiny vo verejných inštitúciách aj súkromných spoločnostiach. Držitelia karty môžu využiť ponuku subjektov s nižšími nákladmi vrátane z potravinárskeho, palivového, bankového a rekreačného priemyslu.

- Rodinné dávky sú:
  - Rodinné prídavky a príplatky k rodinným prídavkom
  - Jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa
  - Rodičovský príspevok

- Príplatky k rodinným prídavkom:
- Príspevok pri narodení dieťaťa
- Príplatok za starostlivosť o dieťa počas rodičovskej dovolenky
- Príspevok na osamelosť
- Príplatok za výchovu dieťaťa vo veľkej rodine
- Príplatok za výchovu a rehabilitáciu zdravotne postihnutého dieťaťa
- Príplatok za dieťa, ktoré sa vzdeláva v škole mimo miesta bydliska
- Príspevok na začiatok školského roka

Výška rodinných prídavkov je mesačne:
1) 95,00 PLN (cca 20 €) pre dieťa do veku 5 rokov;
2) 124,00 PLN (cca 27 €) pre dieťa od 5 do 18 rokov;
3) 135,00 PLN (cca 29 €) pre dieťa od 18 do 24 rokov.

Jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa je vo výške 1000 PLN (cca 214€), ak rodinný príjem nepresiahne 1992 PLN v čistom. Od roku 2022 sa zvyšuje na 12000 PLN (cca 2570 €) a bude vyplácaný medzi 12 a 36 mesiacmi veku.

Príplatok za výchovu dieťaťa vo veľkej rodine sa vypláca vo výške 95 PLN (cca 20€) mesačne za tretie a ďalšie dieťa s nárokom na rodinné prídavky.

Rodičovský príspevok sa vypláca vo výške 1000 PLN (cca 214€) mesačne počas 52 týždňov (v prípade narodenia jedného dieťaťa pri jednom pôrode, osvojenia jedného dieťaťa alebo starostlivosti o jedno dieťa).

Porovnanie výdavkov na rodiny a úhrnná plodnosť v krajinách V4

Na nasledujúcich grafoch je možné vidieť verejné výdavky na rodinnú politiku a úhrnnú plodnosť žien v jednotlivých krajinách Vyšehradskej štvorky. Najväčší podiel týchto výdavkov vo vzťahu k celkovému HDP má Maďarsko, ktoré je v ukazovateli úhrnnej plodnosti žien až na 3. mieste medzi krajinami V4. Druhý najväčší podiel výdavkov na rodiny má Poľsko, ale len od roku 2016. Slovensko je v tomto porovnaní výdavkov až na poslednom mieste.

Na Slovensku stúpla úhrnná plodnosť z 1,2 detí v roku 2001 na cca 1,6 detí v roku 2021. V porovnaní s krajinami Vyšehradskej štvorky je na tom lepšie len Česká republika, kde plodnosť v roku 2020 bola 1,71 detí, v Maďarsku bola 1,52 detí, na Slovensku 1,59 a v Poľsku bola len 1,39 detí.

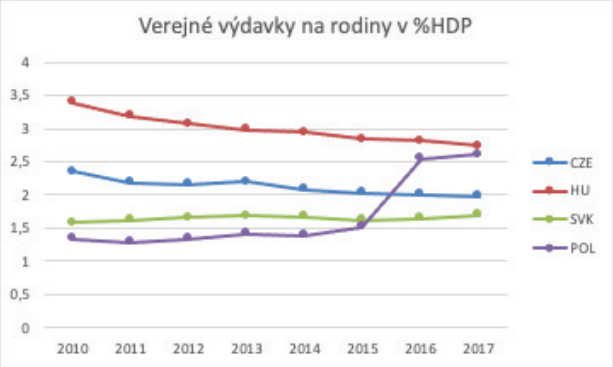

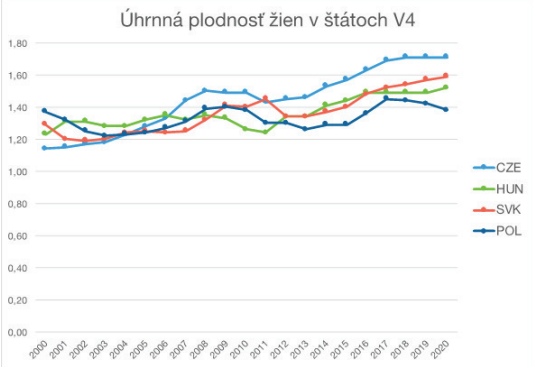

Zdroj: OECD, Eurostat

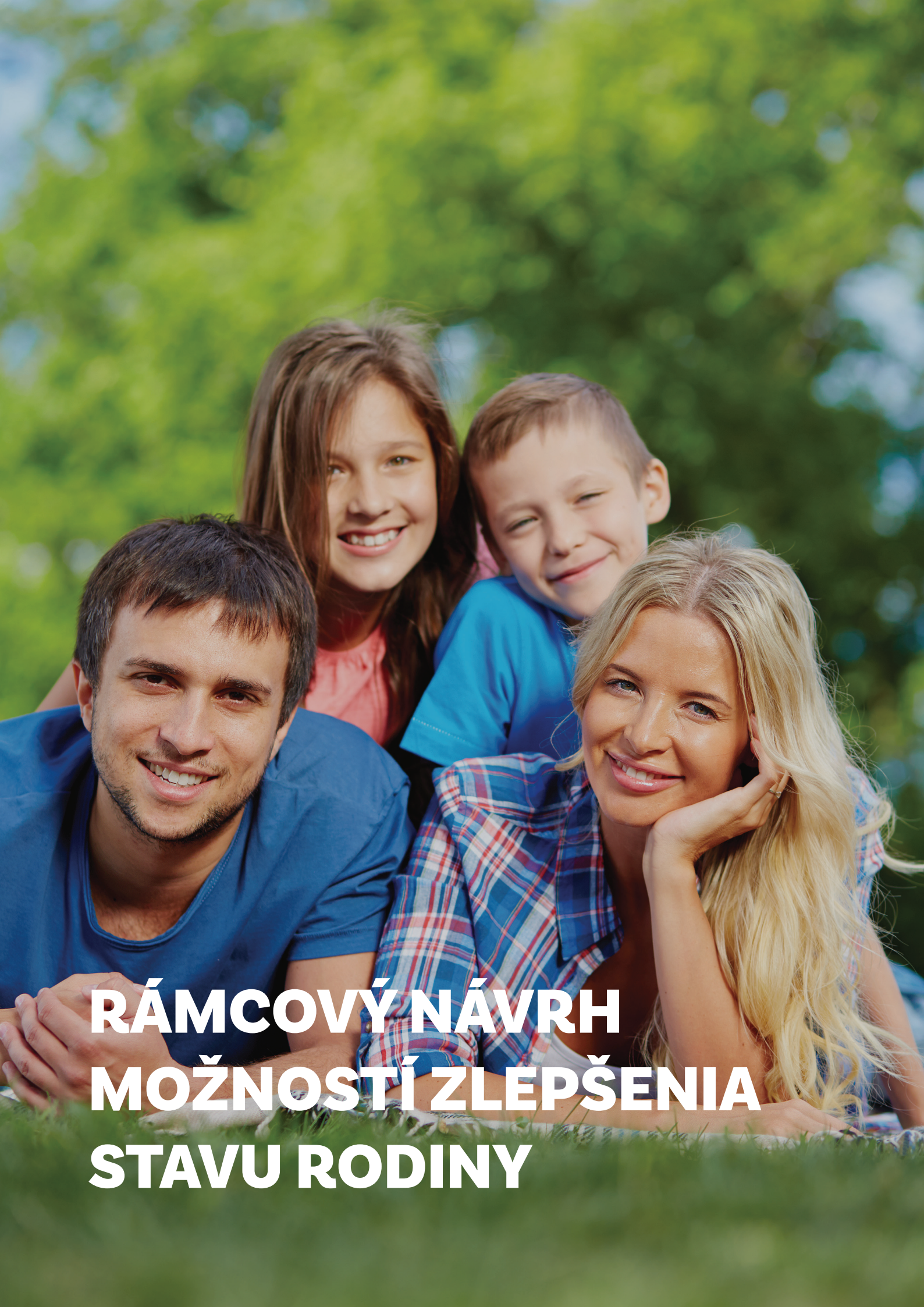

RÁMCOVÝ NÁVRH MOŽNOSTÍ ZLEPŠENIA STAVU RODINY

Súčasťou spracovania tejto správy boli aj rozhovory s vybranými odborníkmi, ich najdôležitejšie poznatky, postrehy a návrhy sú zobrazené v nasledujúcej tabuľke.

1. Mgr. Beáta Horváthová, MBA, riaditeľka Psychosociálneho centra Košice
Štát rieši problémové rodiny, vôbec nerobí prevenciu
De-inštitucionalizácia sa stále nerealizuje dôsledne
Kľúčové je právne poradenstvo pre rodiny, je to obrovské množstvo práce
Chýba komplexný pohľad na rodinu
Sprevádzanie rodín musí byť individuálne
Je potrebné sa venovať aj rodinám pred rozvodom s cieľom predísť rozvodu
Vytvoriť platformu na spoluprácu organizácií venujúcich sa rodine (riaditelia Detských domovov, UPSVaR SR, odbor školstva MMK, psychologické centrá, Fakulta psychológie UPJŠ aď.)
Práca v komunitách je kľúčová
Cieľom by malo byť integrované poradenstvo pre všetky skupiny – základné, právne, psychologické, finančné, SOS pre deti, pomoc pri učení, asistované stretnutia, poradenstvo pre teenagerov ap.
Rozvíjať ideu dobrovoľného poradenstva kompetentných osôb, aj seniorov (podobne ako v zahraničí), vyzvať ľudí – seniorov na poskytovanie poradenstva
Pre poskytovanie integrovaného poradenstva využiť aj existujúce výmenníky (z projektu EHMK 2013: Obrody, Brigádnická, Ľudová, Jegorovovo námestie, Štítová, Važecká, Wuppertálska)
Narastá sebapoškodzovanie detí 15-16 ročných
Narastá závislosť detí na obrazovkách
Narastá počet rodín s deťmi s psychiatrickým problémami

2. Mgr. Beáta Lopušniaková, vedúca Odboru školstva MMK
Mesto má dostatok predškolských zariadení, lepšie ako v Bratislave - čo je vlastne poskytovanie služieb pre rodinu (odborne vysoko cenená podpora rodiny)
10-12% detí na ZŠ v meste sú z okresu Košice-okolie
818 detí zo 16500 na ZŠ majú evidované problémy (napr. Aspergerov syndróm)
Je potrebné zdôrazňovať rodičom, že oni majú povinnosť formovať deti a nenechávať to na školu
Začínajú chýbať učitelia prírodných predmetov na ZŠ
Chýba spolupráca ZŠ so strednými a vysokými školami
Finančné hodnotenie učiteľov a sociálnych pracovníkov je nízke
Na ZŠ je 360 detí z Ukrajiny, najviac na ZŠ Tomášiková, v MŠ je ich 90 (jún 2022)
Chýbajú pracovníci v jedálňach
Narastajú sťažnosti rodičov na šikanu medzi deťmi
Zatiaľ nebol zaznamenaný prípad gender disfórie na ZŠ
Je potrebné zlepšiť proces výberu povolania
Je potrebné zlepšiť spoluprácu a koordináciu

3. Ing. Alena Vachnová, Nadácia DEDO
Cca 20% rodín potrebuje dlhodobú a kontinuálnu multidisciplinárnu podporu
DEDO n.o. už má 20 zabývaných rodín v rámci projektu „Housing first“
Projektový zámer: prednášky a poradenstvo pre rodiny doručiť na sídliská (výmenníky, pobočky knižníc, školy) pre cca 80% rodín, štartovacími prednáškami urobiť prieskum záujmu o témy
Zapojiť združenie Cesta von, n.o. projekt Omama
Kľúčové je budovanie dôvery medzi odborníkmi a rodinami
V komunitnom centre na Popradskej ulici, KE sú momentálne štyri komunitné pracovníčky, pracujú veľmi dobre
Zapojiť Školské psychologické poradne
Mesto by malo prevziať koordináciu subjektov, ktoré sa venujú rodine v meste
Projektový zámer: vytvoriť web stránku mapy služieb pre rodiny z pohľadu životných situácii rodín (pre 80% rodín) a zároveň informovať o aktivitách/akciách pre rodiny

4. Ing. Jolana Šuleková, Centrum DORKA Košice
DORKA sa stará o 4 skupiny rodín: rodiny v situačnej chudobe, rodiny v generačnej chudoby, rodiny MRK, rodiny, v ktorých matky vyrastali v detských domovoch; Domov na polceste, kapacita 25, nie je zaplnená
Chýba finančná gramotnosť, vzdelanostná štruktúra je slabá
Dobré skúsenosti s neformálnym vzdelávaním
Mesto by malo viac podporovať letné pobytové tábory pre deti z týchto rodín, osamelé matky si to nedokážu zaplatiť
Chýbajú rodičovské zručnosti
Chýba podporný systém pre výber detí z MŠ / ZŠ
Chýbajú pracovné príležitosti pre slobodné matky s deťmi, ½ úväzok nestačí na uživenie rodiny, niektorí nechcú pracovať, sú závislí na dávkach; pracujú väčšinou na pozíciách pomocných prác – upratovačky, v kuchyni ap.
Projektový zámer: zaregistrovať podporu na výber detí z MŠ ako sociálnu službu (terénna opatrovateľská detská služba pre deti do 6 rokov
Chýba mentor pre tých, čo začnú pracovať
Väčšia podpora dobrovoľníctva
Kľúčové je bývanie, nájomné mestské byty sú pre nich drahé, nemôžu si to dovoliť
Je potrebné riešiť vzťahové problémy medzi otcom a matkou, komu patria deti
Z detských domovov posielajú najmä problematických mladých dospelých, odchodné väčšinou rýchlo minú, chýba finančná gramotnosť
Projektový zámer: zorganizovať dlhší pobyt v MŠ (aspoň do 18,00 hod) pre viac MŠ v danej lokalite
Návrh na legislatívnu úpravu: zmeniť slovo útulok v zákone na prijateľnejšie

5. Miroslava Hunčíková, Svetielko pomoci, n.o.
Svetielko pomoci poskytuje špeciálne sociálne poradenstvo a prepravnú službu pre onkologických detských pacientov; má dve poradkyne platené KSK jednu terénnu sociálnu pracovníčku a jednu psychologičku, starajú sa o 5-6 rodín + 3 rodiny z UA; majú zdroje z KSK, mesto Košice, ERDF, 2%, granty ap., spolupracujú s Detskou onkológiou, majú 1 byt pri nemocnici od Liga proti rakovine
Ročne je v KSK a PSK 50-60 nových detských pacientov s rakovinou, SR: 200-220 stagnujúco
Projektový zámer: vyčleniť 1-2 mestské byty pre núdzové ubytovanie rodičov s chorými deťmi (nielen rakovina) (BA má 23 bytov spravovaných LpR)
Chýbajú detskí lekári, dlho sa čaká na vyšetrenie, napr. neurológia
Podľa dlhodobého pozorovania je v PSK viac detských onkologických pacientov ako v KSK
Zvážiť v meste zavedenie novej sociálnej služby pre rodiny

6. MUDr. Peter Krcho, PhD., námestník Úseku medicínskych stratégií
Zdravá rodina, je keď dieťa nemá problém pri pôrode
Zdravé deti sú strašne dôležité pre udržanie rodiny
Objavil sa nový fenomén: pôrody doma, zrejme bude narastať; každé piate dieťa narodené doma má zdravotné problémy
Nový projekt UNLP„Matka a dieťa“ vytvorený na základe skúseností vo svete, hlavné ciele: zefektívnenie procesov na základe práce českých procesných analytikov (na Slovensku neexistujú); vytvorenie centrálneho príjmu – triage (selekcia pacientov pred vstupom do nemocnice); posilnenie samostatnosti pôrodných asistentiek; humanizácia pôrodu; komplexná starostlivosť (vrátane napr. Psychologických služieb; zjednotenie rozdrobenej starostlivosti o dieťa), rozpočet 150-200 mil. € ad.
Výhodou mesta Košice je, že majú len dve pôrodnice; Fínsko zredukovalo počet pôrodníc z 33 na 18 + má 5 centier; SR má 58 pôrodníc a 7 centier
Dve pôrodnice by bolo potrebné zjednotiť, zdvojnásobí sa počet lekárov a sestier
Je potrebná vyššia starostlivosť o rodiny s dvojičkami (trojičkami, štvorčatami)
Viacpočetné deti s religióznym zázemím nemajú problémy
Zber (a interpretácia) údajov je dôležitý
Všetky komplikované prípady sa sústreďujú na Neonatologickom oddelení UNLP, 30% sú Rómky, ktoré majú komplikovanejšie pôrody
COVID19: za dva roky mali v UNLP 11 COVID pozitívnych novorodencov, nikto nezomrel, novorodenci (zvlášť dojčiaci) majú prirodzenú imunitu od matky proti vírusom
Komplexné vzdelávanie a osveta pre rodiny (na sídliskách) je dôležité; v minulosti robil vzdelávacie kurzy pre matky Doc. Varga
UNLP pripravuje projekt „podnikovej“ materskej školy pre svojich zamestnancov, kapacita do 100 detí
Neonatologické oddelenie UNLP má dlhodobú spoluprácu s nemocnicami v USA a organizuje medzinárodné konferencie každé dva roky, na poslednej bolo viac ako 500 účastníkov z 37 krajín

7. Fenestra, Dušana Karlovská
Intervenčné centrum podľa rakúskeho modelu už 25 rokov založené na proaktívnom prístupe, pôsobnosť okresy Košice, Košice-okolie, Rožňava
Vien má komplexný prístup ku násiliu, má titul best-fiendly city, majú 50 bytov a 4 ženské centrá (= zariadenie núdzového bývania s bezpečnostnými opatreniami a zaškolenými ľuďmi, ženy neplatia len dobrovoľne prispievajú), informácie na jednom mieste aj v jazyku menšín; preventívny screening; pohyblivé steny v bytových domoch (!); zrkadlá v nebezpečných priestoroch mesta v exteriéri
Polícia SR neuvádza počet oznámení násilí na ženách; dôvera žien v políciu je nízka
Štandardy Rady Európy: 1 centrum na 50 000 žien, 1 miesto pre rodinu na 10 000 obyvateľov, prísne bezpečnostné štandardy
Projektový zámer: zozbierať a vystaviť všetky informácie pre ženy ohrozené alebo zažívajúce násilie na mestskom webe podľa vzoru Viedne
Zvážiť možnosť zrušenia nájmu z mestského bytu z dôvodu násilia
Položiť dôraz na prevenciu
Posúdiť vypustenie „majetkových pomerov ženy“ pri prideľovaní bytu z VZN; sú 2 skupiny žien: 1. ženy ohrozené násilím, ktoré musia odísť, 2. ženy ktoré si nemôžu ekonomicky dovoliť odísť
Banky poskytujú úvery až do 12000€ bez účelu len mužom ?!
Projektový zámer: vytvoriť niekoľko (2) krízových/utajených bytov pre ženy ohrozené násilím
Špecifikom Košíc sú ženy MRK, je ich viac v zariadeniach núdzového bývania
Odovzdávania detí, žijúce v rozdelených domácnostiach v centrách, škole, na verejných priestoroch tak, aby sa rodičia nestretli

8. Adriana Čurajová, Dobré srdce, o.z.
OZ realizuje: 1. hodiny založené na hrách o rôznych sociálnych situáciách na stredných školách, 2. formáciu rodiny 3. štipendijný pilier
Chýba príprava na manželstvo/rodičovstvo
Projektový zámer: zmapovať všetky neregistrované organizácie v meste, venujúce sa rodine

9. Rudolf Horváth, Úsmev ako dar
Máme 62 bytov na Slovensku a poskytujeme bývanie najmä pre matky s deťmi
Poskytujeme poradenskú pomoc, materiálnu pomoc, obedy a iné, financované z KSK
Poskytujeme aj finančnú pomoc na bývanie
Spolupracujeme s n.o. DEDO v projekte Housing first
Spolupracujeme s UPSVaR v téme sprevádzanie rodín, asistovaný styk, najmä pre Centrá pre deti a rodinu
Pracujeme aj s UA rodinami, ja mám cca 150 klientov – jednotlivcov aj rodiny

10. Beáta Rybárová (rod. Litavská), Miesto pod slnkom, n.o.
Celkove zaznamenávame nárast aktívnej agresivity rodinách (!) obdobie Corony to zhoršilo, násilie sa začína stávať bežným
Robíme asistované stretávania od roku 2011
Domácemu násiliu sa nevenuje nikto, Fenestra sa venuje len partnerskému násiliu a len ženám
Projektový zámer: podpora subjektov, ktoré robia s rodinami ako priorita mesta
Znižuje sa počet pracovníkov v poradenstve, financovaných z verejných zdrojov (!)
Lepšie by bolo mať zmluvy na viac rokov, inak neudržíme kvalitných ľudí, aspoň záväzok financovania aj na ďalšie roky
Máme vyše 400 klientov aj dlhodobých (1-2 roky), z toho 80% Rómov
Pomáhame aj pri osobných bankrotoch, asi 1/3 klientov, „dlhové“ poradenstvo z centrálnej úrovne nestačí
Dobré je spojiť sociálne aj ekonomické poradenstvo
Projektový zámer: pomoc (z úrovne mesta) pri písaní projektov pre organizácie venujúce sa rodine
Projektový zámer: napísať projekt komplexného poradenstva (bezdomovectvo, finančná gramotnosť, bývanie aď. témy) so zapojením viacerých subjektov pôsobiacich v meste, financovanie: IUI mesta, Plán obnovy alebo EF
Projektový zámer: organizovať pravidelné (1/4 alebo ½ ročné) porady za účelom výmeny informácií, sieťovania sa a koordinácie činnosti subjektov venujúcich sa rodine na území mesta
Posilniť vzdelávanie vo finančnej gramotnosti už na základných školách ako prevencia pred osobnými bankrotmi

11. pplk. Claudia Justová, riaditeľka Odboru kriminálnej polície Košice
Realizujú preventívne akcie a vzdelávanie ku domácemu násiliu, napr. ZŠ Tomášiková, formou prípadových štúdií
Nie sú kamery v budove železničnej stanice, LIX má 50 kamier
Pribúda prípadov kyberšikany, hlási sa na riaditeľstvo PZ SR
Páchatelia sú z rozvrátených rodín
Existuje projekt Násilie na deťoch
Existujú aj ťažko riešiteľné prípady napr. zneužívanie dievčatá otcom a je v zlom psychickom stave
Majú veľa falošných obvinení
Je veľa prípadov zneužívania žien v seniorskom veku, napr. „vyťahovanie“ peňazí od nich (je to o samote žien), tí ktorí majú pevné linky sú viac ohrození, ideálne obete sú seniori, ktorí sa chcú porozprávať a naletia
Pre mesto je najdôležitejšia osveta a prevencia

BIBLIOGRAFIA

1. „Ako môže vyzerať pro-rodinná politika v Poľsku? Porovnávacia analýza. Narodowy Institut Wolnosci, Tomasz Bojanovski, 2021 https://koliber.org/analiza-jak-moze-wygladac-polityka-prorodzinna-w-polsce-analiza-porownawcza/
2. Koncepce rodinné politiky ČR, verze 29. května 2019,
3. Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni, zkrácená verze, výstup z projektu „Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“
4. Porovnanie výhod pre rodiny s deťmi v Maďarsku a Izraeli, porovnávacia a analýza 20/2020, Parlamentný inštitút NR SR
5. Rodinná politika na úrovni krajů a obcí, Metodické „doporučení“ Ministerstva práce a sociálních vecí ČR, ISBN 978-80-86878-82-9, 2008,
6. Rodinná politika v Maďarsku, Kancelária NR SR, Parlamentný inštitút, Informačný materiál č. 09/2019
7. Sborník dobré praxe rodinné politiky v krajích, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ISBN 978-80-7421-175-1
8. Správa o rodine 2020, VÚPSV, Praha, 2020
9. EU SILC 2020 Indikátory chudoby a sociálneho vylúčenia, Štatistický úrad SR, 2021
10. Denník Postoj, Martin Kugla, Prečo by zástancovia rodiny mali byť proti Matovičovmu návrhu

PRÍLOHA 1
SOCIÁLNE SLUŽBY POSKYTOVANÉ JEDNOTLIVÝMI POSKYTOVATEĽMI NA ÚZEMÍ MESTA KOŠICE

Druh služby	Okres	Poskytovateľ
Denné centrum	Košice I	Mestská časť Košice-Staré Mesto
	Košice II	Mestská časť Košice - Sídlisko KVP
		Mestská časť Košice – Šaca
		Mestská časť Košice – Západ
		MESTSKÁ ČASŤ KOŠICE-MYSLAVA
		Mestská časť Košice-Pereš
	Košice III	Mestská časť Košice-Dargovských hrdinov
	Košice IV	Mestská časť Košice-Juh
		Mestská časť Košice-Nad Jazerom
Denný stacionár	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
		Deduško n.o.
		Psychosociálne centrum
	Košice II	Klub Forresta Gumpa, n.o
	Košice III	KROK DO CIEĽA n.o.
		Sv. Helena n.o.
	Košice IV	-
Domov na pol ceste	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
	Košice II	DORKA, n. o.
	Košice III	-
	Košice IV	-
Domov sociálnych služieb	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
		ArtEst - polyestetické vzdelávanie znevýhodnenej mládeže
		Detský klub zdravotne postihnutých detí a mládeže v Košiciach
		DOMKO - Domov sociálnych služieb
		Slovenský Červený kríž, územný spolok Košice-mesto
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	LUX, n. o.
		VIA LUX - Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov
Integračné centrum	Košice I	-
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Jedáleň	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
		Slovenský Červený kríž, územný spolok Košice-mesto
		Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice
	Košice II	-
	Košice III	-

	Košice IV	Mestská časť Košice-Juh
Komunitné centrum	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
		ETP Slovensko - Centrum pre udržateľný rozvoj
		Mestská časť Košice - Džungľa
		Psychosociálne centrum
	Košice II	Mesto Košice
		Mestská časť Košice - Šaca
	Košice III	-
	Košice IV	-
Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií	Košice I	-
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	Košice I	Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	Košice I	ETP Slovensko - Centrum pre udržateľný rozvoj
		Maják nádeje
	Košice II	Mesto Košice
	Košice III	-
	Košice IV	-
Nízkoprahové denné centrum	Košice I	-
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Nocľaháreň	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	Oáza - nádej pre nový život, n. o
Odľahčovacia služba	Košice I	-
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Opatrovateľská služba	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
		Cesta nádeje
		Empatia plus n.o.
		Mestská časť Košice - Sever
		Slovenský Červený kríž, územný spolok Košice-mesto
	Košice II	Mestská časť Košice - Západ

	Košice III	Mestská časť Košice-Dargovských hrdinov
	Košice IV	GEJZÍR n.o.
		Mestská časť Košice-Juh
Podpora samostatného bývania	Košice I	ETP Slovensko - Centrum pre udržateľný rozvoj
	Košice II	Všetci pre rodinu, n.o.
	Košice III	-
	Košice IV	Oáza - nádej pre nový život, n. o.
Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	Košice I	-
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov	Košice I	-
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností	Košice I	-
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Požičiavanie pomôcok	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	ARCUS - Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov
		VIA LUX - Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov
Práčovňa	Košice I	-
	Košice II	-
	Košice III	-
	Košice IV	-
Prepravná služba	Košice I	Arcidiecézna charita Košice
		Slovenský Červený kríž, územný spolok Košice-okolie
		Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice
	Košice II	SVETIELKO POMOCI n.o.
	Košice III	LaVieNa n.o.
	Košice IV	Košická organizácia vozičkárov - Nezávislý život

PRÍLOHA 2
SUBJEKTY SO SÍDLOM NA ÚZEMÍ MESTA KOŠICE S PLATNOU AKREDITÁCIOU MPSVAR

Akreditované centrá pre deti a rodiny

DORKA, n.o., Košice § 45 ods. 1 písm. a) (pobytová forma) Mgr. Soňa Šaffová § 45 ods. 1 písm. a) v prostredí podľa § 4 ods. 1 písm. d), § 45 ods. 4 písm. a) § 46 ods. 1 písm. a) bod 3 (mimo rozhodnutia súdu o nariadení 30 miest - pobytová forma 19365/2019- M_OAK 12.11.2024 http://www.centrumdorka.sk/dorka-kosic

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar § 45 ods. 1 písm. b), c) (ambulantná a terénna forma) Prof.MUDr. Jozef Mikloška §11 ods. 1 písm. a), b), c); § 11 ods. 2 písm. a), b), c); § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 až 5; § 12 ods. 1 písm. d); § 13 ods. 1; § 17 ods. 4; § 33; § 36; § 37; § 38; § 40; § 42; § 43; § 44a ods. 1 písm. a), b) bod 1 a 2; § 52 ods. 2 opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa vykonávajú v Pre ambulantnú formu: § 59 ods. 1 - 26312/2021- M_OAK 5.11.2027 https://www.usmev.sk/ Upozornenie: Zoznam akreditovaných subjektov je priebežne aktualizovaný, o. i. aj v závislosti od právoplatnosti vydaných rozhodnutí. Záznamy obsiahnuté v tomto zozname majú iba informatívny charakter. prostredí podľa § 4 ods. 1 písm. a) až c) a ods. 6 zákona o č. 305/2005 Z . z., Ševčenkova 21, 851 01 Bratislava; Námestie J. Herdu 1, 917 01 Trnava; Dvorčanská 63, 949 05 Nitra; Severná, Madačova 3, 034 01 Ružomberok, Ondrejova 28, 971 01 Prievidza, **Kováčska 17, 040 01 Košice**, Lomnická 30, 080 01 Prešov; a terénnou formou je na území Bratislavského samosprávneho kraja, Trnavského samosprávneho kraja, Nitrianskeho samosprávneho kraja, Banskobystrického samosprávneho kraja, Žilinského samosprávneho kraja, Trenčianskeho samosprávneho kraja, Košického samosprávneho kraja a Prešovského samosprávneho kraja.

ZEM DETÍ-KOŠICE, n.o., Košice § 45 ods. 1 písm. a), c) (pobytová forma) Ing. Zuzana Jusková § 45 ods. 1 písm. a), c); v prostredí podľa § 4 ods. 1 písm. d), formou podľa § 45 ods. 4 písm. a) **Pri pošte 24, 040 17 Košice – Barca** Sokoľany 46, 044 57 Sokoľany Ul. Osloboditeľov 51, 040 17 Košice Barca adresy profesionálnych náhradných rodín § 46 ods. 1 písm. a) bod 1, 2, 3, písm. b) bod 2, písm. c) 58 miest - pobytová forma 15009/2018- M_OAK 8.9.2023 18270/2019- M_OAK 27. 9. 2019 Zmena kapacity http://www.zemdeti.sk

Akreditované opatrenia SPOaK a poradenstvá

Návrat o. z. Mgr. Milada Bohovicová Pluhová 1, Bratislava; Trhová 2, Trnava; Soblahov 393, Trenčín UL. Republiky 31, Žilina; Nám. SNP 16, Banská Bystrica; Svätoplukova 12, Prešov; **Zvonárska 23, Košice** § 11 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 písm. b) bod 1 a 2, § 12 ods. 1 písm. d), § 13 ods. 1; § 17 ods. 4, § 33 ods. 2, a ods. 6 až 11, § 36, § 37, § 38, § 40, § 42 ods. 5 až 14, § 43 ods. 6, 7, 8 a 9, § 44a ods.1 písm. a) a b) bod 1 a 2 a 52 ods. 1 a 2 26.02.2026 Konanie o predĺžení akreditácie navrat@navrat.sk https://www.navrat.sk

Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z. Prof. MUDr. Jozef Mikloško, PhD. Ševčenkova 21, 851 01 Bratislava pre Bratislavský samosprávny kraj Námestie J. Herdu 1, 917 01 Trnava pre Trnavský samosprávny kraj Dvorčanska 63, 949 05 Nitra pre Nitriansky samosprávny kraj P. Dobšinského 1744, 979 01 Rimavská Sobota a Severná 4, 974 01 Banská Bystrica pre Banskobystrický samosprávny kraj M. Madačova 3, 034 01 Ružomberok pre Žilinský samosprávny § 11 ods. 1 písm. a) až c), § 11 ods. 2 písm. a), § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 a 2, § 12 ods. 1 písm. d), § 13 ods. 1, § 17 ods. 4, § 33, § 36, § 37, § 38, § 40, § 42, § 43, § 44a ods. 1 písm. a) a b) bod 1 a 2, § 52 ods. 2 podľa § 11 ods. 2 písm. b) a c); podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 3, bod 4, bod 5 5.11.2027 info@usmev.sk https://www.usmev.sk/ Upozornenie: Zoznam akreditovaných subjektov je priebežne aktualizovaný, o. i. aj v závislosti od právoplatnosti vydaných rozhodnutí. Záznamy obsiahnuté v tomto zozname majú iba informatívny charakter. kraj Terézie Vansovej 43, 971 01 Prievidza pre Trenčiansky samosprávny kraj **Kováčska 17, 040 01 Košice** pre Košický samosprávny kraj Lomnická 30, 080 01 Prešov pre Prešovský samosprávny kraj

MIESTO POD SLNKOM, n. o. Hlavná 68, 040 01 Košice 312565 11 Mgr. Beáta Rybárová Špecializované sociálne poradenstvo Jednotlivci, dvojice a rodiny v sociálnych situáciách vedúcich k sociálnemu vylúčeniu, v hmotnej a sociálnej núdzi

Fenestra, o. z. Festivalové námestie 2, 040 01 Košice 355311 51 Mgr. Dušana Karlovská Špecializované sociálne poradenstvo Ženy zažívajúce rodovo podmienené násilie zo strany ich manžela a deti zažívajúce rodovo podmienené násilie páchané ich otcom 30. marca 2011 23.apríla 2014 (o 5 rokov) 11.apríla 2019 (o 5 rokov)

Psychosociálne centrum, mestská príspevková organizácia Löfflerova 2 040 22 Košice 319963 61 Mgr. Ľubomír Soľák Špecializované sociálne poradenstvo Fyzické osoby s nepriaznivým zdravotným stavom, seniori a nezamestnaní občania 1.júna 2011 19. mája 2014 (o 3 roky) 5.júna 2017 (o 5 rokov) 28.marca 2022 (o 5 rokov)

Arcidiecézna charita Košice, účelové zariadenie cirkvi Bočná 2, 040 01 Košice 355140 27 Mgr. Jana Kováčiková Špecializované sociálne poradenstvo Osoby bez domova, odchovanci detských domovov, nezamestnané osoby, nízkopríjmové skupiny a osoby v hmotnej núdzi, občania rómskej komunity, ťažko zdravotne postihnuté osoby, seniori v nepriaznivej sociálnej 15. augusta 2013 25. septembra 2018 (o 5 rokov

Slovenský Červený kríž – územný spolok Košice- mesto, neštátna právnická osoba **Komenského 19, 040 01 Košice** 004161 93 Mgr. Lucia Karoľová Špecializované sociálne poradenstvo Osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo osoby s nepriaznivým zdravotným stavom odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a ich rodinným príslušníkom, fyzické osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a fyzické osoby v nepriaznivej životnej situácii 18. decembra 2013 14.decembra 2016 (o 5 rokov) 26.novembra 2021 (o 5 rokov)

Facilitas, n. o. Spišské námestie 4, 040 12 Košice 312565 03 PhDr. Monika Piliarová Špecializované sociálne poradenstvo Deti a mládež, kt. výchova je vážne ohrozená alebo narušená; deti s poruchami správania, učenia a problematický m vývojom; zneužívané, týrané alebo zanedbávané deti; rodiny v rozvodovom konaní, osamelí rodičia, zdravotne znevýhodnení občania, ľudia s mentálnym postihnutím, nezamestnaní a osoby po výkone trestu 26. novembra 2014 13.novembra 2019 (o 5 rokov)

CASSOVIA ACADEMICA, o. z. Alžbetina 28, 040 01 Košice – Staré Mesto 420960 90 PhDr. Jozef Vorobel, PhD. Špecializované sociálne poradenstvo Osoby mesta Košice a Košického kraja v sociálnej alebo hmotnej núdzi, osoby s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom, s ťažkým zdravotným postihnutím a ich rodinným príslušníkom, nezamestnaní 25. novembra 2014 15.decembra 2017 (o 3 roky) 28.októbra 2020 (o 5 rokov)

SVETIELKO POMOCI, n. o. Pražská 8, 040 01 Košice 457361 71 Mgr. Zdenka Behunová Špecializované sociálne poradenstvo Rodiny s detským onkologickým pacientom v liečbe alebo s detským onkologickým pacientom v terminálnom štádiu liečby 25.augusta 2017 22.augusta 2019 (o 5 rokov)

KOŠICE